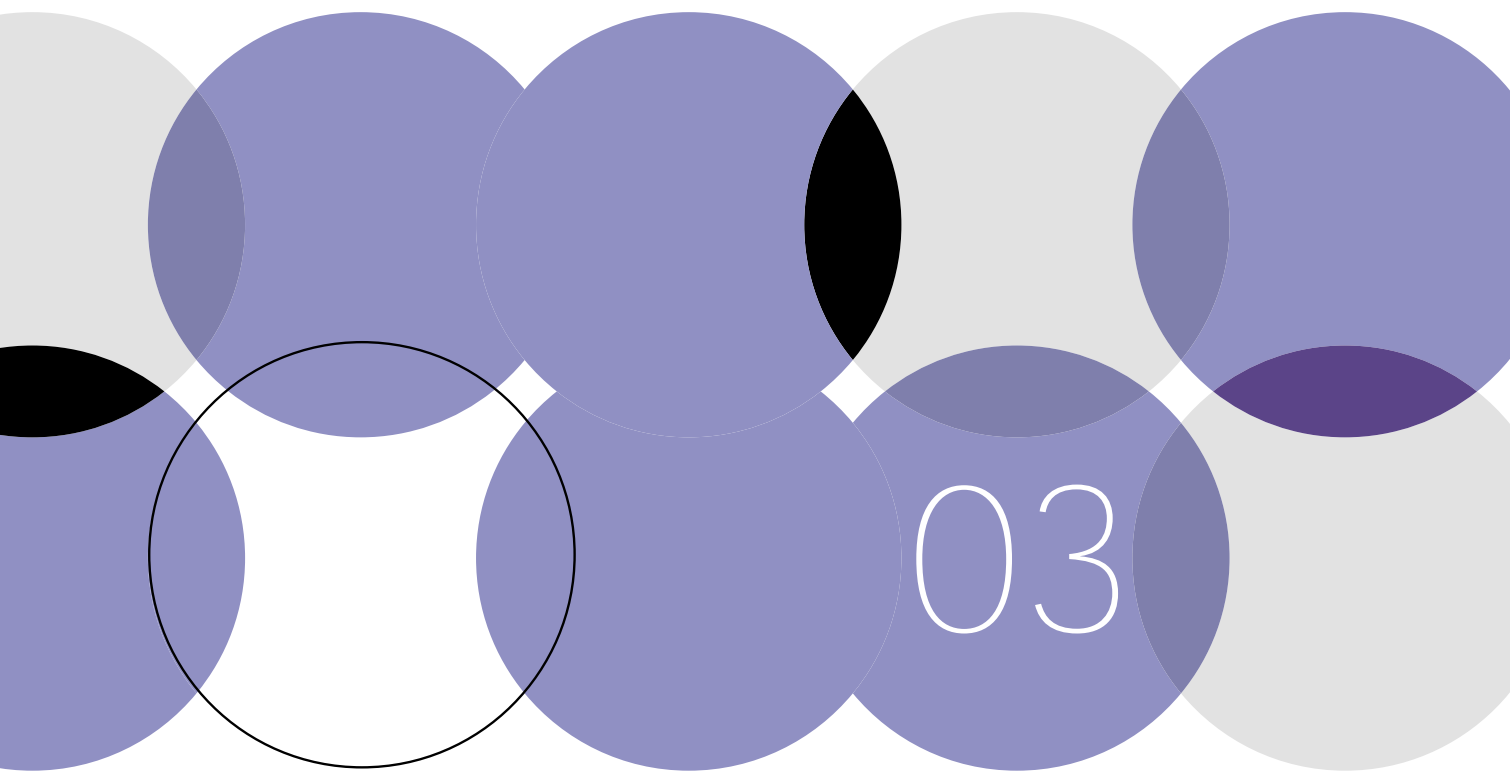

ÅRSBERÄTTELSE

STATLIG INKÖPSSAMORDNING 2003

Grafisk form: Sandler Mergel, www.sandler.se

Art director: Magnus Ek

Collage: Johan Brunzell

Illustrationer: Jonas Burman

Efter foton av Bo Höglander (sid 41 efter foto av Thomas Carlgren)

Foto sid 8–9: Pawel Flato

Text sid 34–45: Bo Höglander Media

STATLIG INKÖPSSAMORDNING 2003

Vad är statlig inköpssamordning?

- 4 Samverkan över myndighetsgränser
- 8 Det är vi som är samordningsgruppen
- 10 Tolv myndigheter med ramavtalsansvar

Statlig inköpssamordning 2003

- 18 Året som gått. En tillbakablick

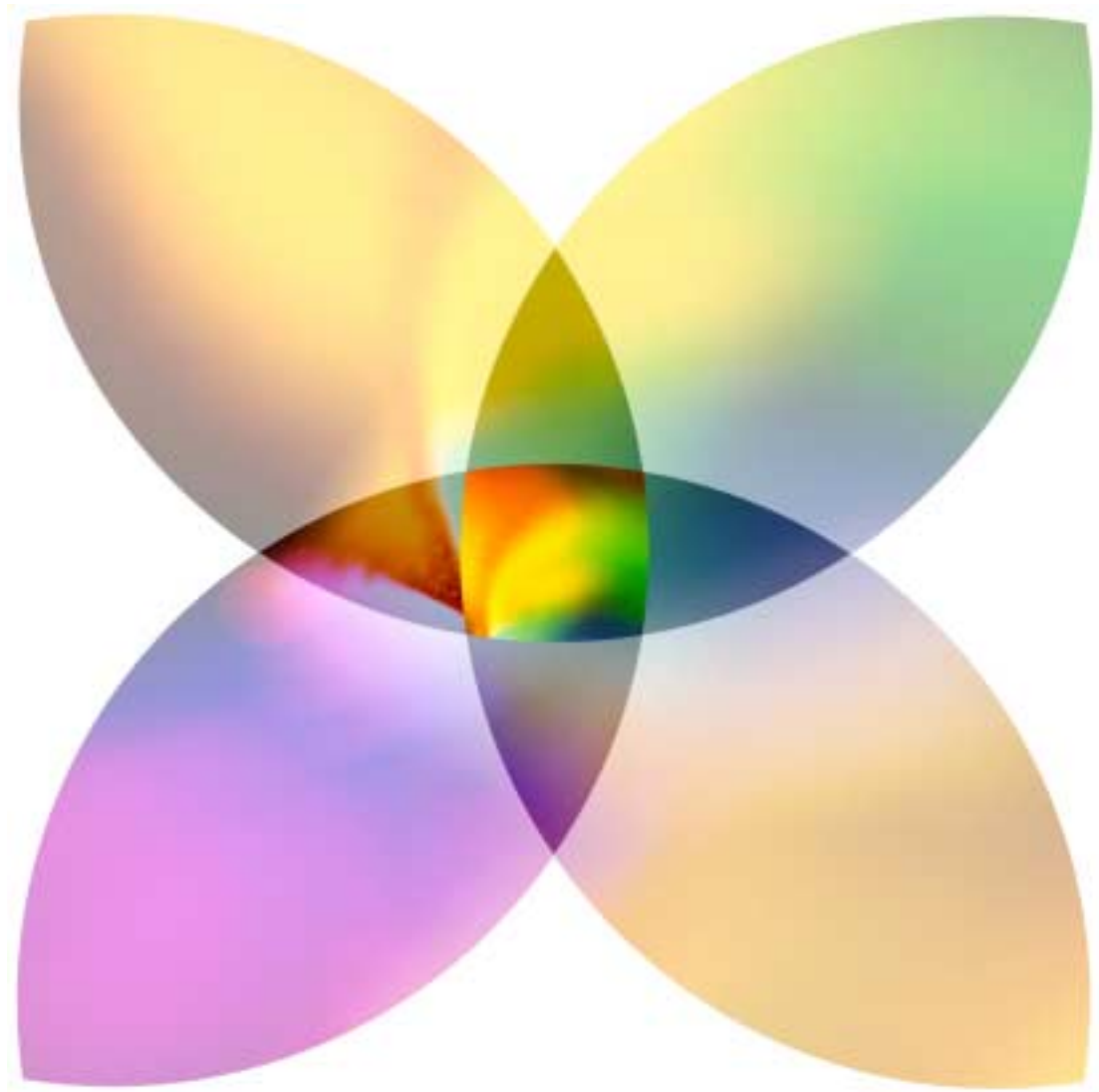
På gång

- 22 Offentlig e-handel ökar tillväxten
- 23 Nytt gemensamt avtalssystem i drift 2004
- 24 EU:s nya upphandlingsdirektiv
- 26 Statskontoret utreder ramavtalskonstruktionen
- 28 Statlig inköpssamordning i siffror
- 30 Ramavtalsområden med kontaktuppgifter

Nyttan med statlig inköpssamordning

- 34 CSN: Finns statligt ramavtal ska man handla på det
- 36 Domstolsverket: Debutant bland ramavtalsmyndigheterna
- 38 FMV: Stort inflytande över möbelbranschen
- 40 Lunds universitet: Behövs tre för en bra upphandling
- 42 Pliktverket: Unik verksamhet med alldeles speciella behov
- 44 Skatteverket: IT-avtalen passar oss som hand i handske

Statlig inköpssamordning är en samverkan över myndighetsgränser i syfte att åstadkomma besparingar för staten genom att verka för utveckling och effektivare samordning av statlig inköpsverksamhet.

VAD ÄR STATLIG INK

Samverkan över myndighetsgränser

Statlig inköpssamordning är en samverkan över myndighetsgränser i syfte att åstadkomma besparingar för staten genom att verka för utveckling och effektivare samordning av statlig inköpsverksamhet.

Samverkansarbetet utförs av tolv ramavtalsansvariga myndigheter. Regeringen har gett Statskontoret, som också är en av de ramavtalsansvariga myndigheterna, i uppdrag att ha en central samordningsroll. Detta uppdrag övertogs den 1 januari 2003 från Kammarkollegiet. Vid Statskontorets enhet för inköps-samordningsfrågor finns därför en koordineringsfunktion (hädanefter kallad samordningsgruppen).

Samordningsgruppen består för närva-

rande av sju personer inklusive enhetschefen. Samordningsgruppen finansieras genom avgifter som tas ut av de olika ramavtalsansvariga myndigheterna. För att vara samverkan behjälplig och för att även på andra sätt stödja statliga myndigheter i deras inköpsverksamhet arbetar samordningsgruppen utifrån i huvudsak fyra funktioner: samordning, information, uppföljning och utveckling.

Samordningsfunktionen utgör stommen i verksamheten och det är ur denna som såväl information som uppföljning baserar sig. Utifrån den löpande verksamheten identifieras särskilda utvecklingsinsatser. Informationsfunktionens främsta uppgift är att öka kännedomen om och utnyttjandet av de gemensamma statliga ramavtalen. För detta används olika kanaler: webbplats, ramavtals-system, kundtjänst, nyhetsbrev, föredrag och seminarier.

Genom att använda de statliga ramav-

ÖPSSAMORDNING?

talen, som idag finns inom ett hundratals produktområden, sparar de statliga myndigheterna mycket pengar, både genom fördelaktiga avtalsvillkor och genom inbesparad tid för egen upphandling. Besparingspotentialen för staten som helhet genom ett bättre utnyttjande av de statliga ramavtalen är stor då det enligt Ekonomistyrningsverket finns cirka 270 så kallade bokslutsmyndigheter, vilket tillsammans med lokala myndigheter torde uppgå till fler än 600 avropande enheter.

De utvecklingsprojekt som är aktuella under 2003/2004 är en ny grafisk profil, ett nytt avtalssystem och ny webbplats, en nättidning (den tidigare tryckta Inköpskollegan) och utveckling av det elektroniska nyhetsbrevet Inköpskollegan Express.

Under de kommande åren kommer det nya EU-direktivet vad gäller ramavtal inom den klassiska sektorn att implementeras i svensk lagstiftning.

Förordning (SFS 1998:796) om statlig inköpssamordning

Regeringen föreskriver följande.

1 § I denna förordning finns bestämmelser om inköpssamordning i syfte att åstadkomma besparingar för staten. Förordningen gäller för myndigheter under regeringen.

2 § För varor och tjänster som myndigheterna upphandlar ofta, i stor omfattning eller som uppgår till stora värden, ska det finnas ramavtal eller andra gemensamma avtal som effektiviserar upphandlingarna. Därvid ska små och medelstora företags möjligheter att delta i upphandlingarna beaktas.

3 § En myndighet ska använda de avtal som avses i 2 § om myndigheten inte finner att en annan form av avtal sammantaget är bättre.

4 § Statskontoret ska verka för att avtal som avses i 2 § träffas. Statskontoret ska vidare i samverkan med upphandlande myndigheter utveckla, samordna och följa upp inköpsverksamheten. När en myndighet avser att upphandla utan att använda de avtal som avses i 2 § ska Statskontoret underrättas om detta

Ett förtydligande Statlig inköpssamordning är en samverkan över myndighetsgränser där för närvarande tolv myndigheters specialkompetens inom olika områden tas tillvara.

Koordinator för statlig inköpssamordning är funktionen statlig inköpssamordning. Funktionen är en del av Statskontorets verksamhet med organisatorisk placering vid enheten för inköpssamordningsfrågor.

RÅDET FÖR INKÖPSFRÅGOR

I samband med att samordningsansvaret för den statliga inköpssamordningen överfördes från Kammarkollegiet till Statskontoret inrättades ett råd för inköpsfrågor med representanter för avropande myndigheter och ramavtalsansvariga myndigheter. Rådet ska fungera som ett forum för förankring och dialog kring strategiska och policymässiga frågor som rör den statliga inköpsverksamheten.

Rådets sammansättning:

Bengt Agild, Kommerskollegium
Bengt Andersson, Ekonomistyrningsverket
Jan Björkman, Försvarets Materielverk
Joakim Jarnbring, Vägverket
Anita Johansson, Verket för högskoleservice
Lennart Kjellin, Fortifikationsverket
Ann-Sofie Löth, Rikspolisstyrelsen
Bo Nyberg, Lantmäteriet
Martin Reinholtz, Lunds universitet
Mathias Sylwan, Arbetsmarknadsstyrelsen
Maria Wassén, Länsstyrelsen i Västra Götaland
Ronnie Åbrandt, Försvarmakten

Till sitt förfogande har rådet en arbetsgrupp med representanter för de ramavtalsansvariga myndigheterna. Gruppen arbetar med den operativa samordningen mellan de ramavtalsansvariga myndigheterna, initierar nya ramavtalsområden och vidtar åtgärder för att förhindra överlappningar i ramavtalen. Gruppen arbetar också med att skapa samsyn kring tillämpning och utformning av gemensamma ramavtal för staten och med att skapa ett enhetligt agerande från statens sida.

JURISTGRUPPEN

Juristgruppen har inget officiellt uppdrag. Den fungerar som ett nätverk för jurister verksamma inom upphandlingsområdet på de ramavtalsansvariga myndigheterna. Juristgruppen är också en beredande arbetsgrupp i juridiska frågor till rådet för inköpsfrågor och dess arbetsgrupp.

Juristgruppens sammansättning:

Anders Sjöborg, Kerstin Tude, Carl-Mikael Schlyter (alternerar), Försvarets Materielverk
Ola Andersson, Försvarmakten
Eva Carleberg, Ekonomistyrningsverket
Henning Richardsson, Robert Alexanderson, Statskontoret
Kristine Olofsson, Verket för högskoleservice
Mathias Sylwan, Arbetsmarknadsstyrelsen
Pia Nylöf, Skatteverket
Åsa Engström, Riksgäldskontoret

MYNDIGHETER I SAMVERKAN

Tolv ramavtalsansvariga myndigheter ingår idag tillsammans i den samverkan över myndighetsgränserna som kallas den statliga inköpssamordningen. Unik kompetens inom staten görs genom detta samarbete tillgänglig för alla myndigheter. Syftet är att effektivisera den statliga inköpsverksamheten och därigenom spara pengar åt staten.

Arbetsmarknadsstyrelsen
Domstolsverket
Ekonomistyrningsverket
Fortifikationsverket
Försvarets Materielverk
Försvarmakten
Lantmäteriet
Riksgäldskontoret
Rikspolisstyrelsen
Skatteverket
Statskontoret
Verket för högskoleservice

1

2

3

4

ROBERT ALEXANDERSONS (1) ansvarsområde är juridisk bevakning och utveckling inom rättsområdet offentlig upphandling. I utvecklingsarbetet ingår att ta fram nya metoder och hjälpmedel för upphandling, bearbeta förslag till ny lagstiftning, besvara remisser med anknytning till offentlig upphandling och utarbeta tillämpningsanvisningar.

Robert Alexanderson svarar internt för juridiskt stöd i upphandlings- och förvaltningsjuridiska frågor och ger också stöd externt till statliga myndigheter och andra intressenter när det gäller juridiska frågor inom den statliga inköpssamordningen.

MALIN BJÖRK (2) arbetar med att fånga in kundernas behov och med att ta emot synpunkter på ramavtalen. Hon har en kontinuerlig dialog med de ramavtalsansvariga myndigheterna i syfte att hålla informationen i avtalsdatabasen, IHS Avtalssystem, uppdaterad. Hon arbetar med olika informationsinsatser och medverkar i det pågående utvecklingsprojektet för att ta fram en ny avtalsnätplats för statliga myndigheter.

ANNA EKBERG (3) och LISA WIBERG (4) är jurister. De arbetar i huvudsak med den juridiska delen av de allmänna frågorna som rör ramavtal och den statliga inköpsverksamheten. Arbetet innebär främst att vara ett internt juridiskt stöd men även att hjälpa de ramavtalsansvariga och de avropande myndigheterna med mer generella frågeställningar.

I arbetet ingår som en naturlig del att vara uppdaterad och att analysera omvärlden främst med fokus på rättslig praxis och utveckling inom områdena statlig inköpssamordning och upphandling.

DET ÄR VI SOM ÄR SAMORDNINGS- GRUPPEN

5

AMAL LAHLOU (5) arbetar med att följa upp bland annat redovisning av ramavtalsomsättning och avvikelshantering samt handläggning av förslag till nya ramavtalsområden och till förbättringar. Han ger stöd i miljö- och kvalitetsarbetet och i upphandlingsfrågor.

6

EVA-LOTTA LÖWSTEDT LUNDELL (6) är civilekonom och chef för enheten för inköpssamordning på Statskontoret. Hon har det övergripande ansvaret för den statliga inköpssamordningen på Statskontoret, är representant i rådet för inköpssamordning och ordförande i arbetsgruppen för de ramavtalsansvariga myndigheterna.

CHRISTER MAGNUSSON (7) är certifierad inköpare, CISilf, med mer än trettio års erfarenhet av upphandling inom privat, kommunal och statlig verksamhet. Han ansvarar för samordning av den statliga inköpsverksamheten.

Christer Magnusson är sekreterare i rådet för inköpsfrågor och föredragande i den arbetsgrupp som står till rådets förfogande i syfte att vara en länk mellan de båda grupperna.

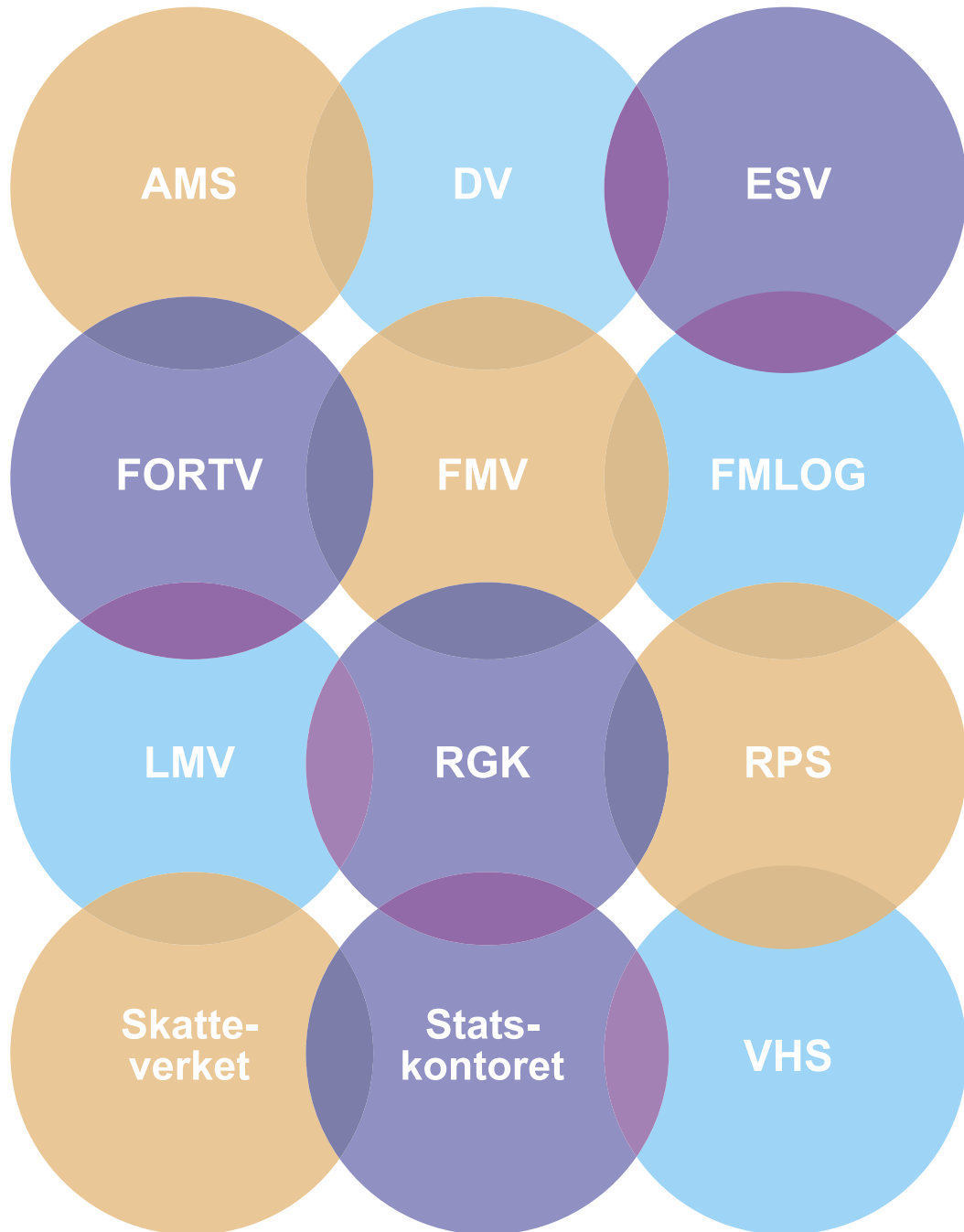
7

Samordningsarbetet består i huvudsak av att genom omvärldsbevakning inhämta information om den pågående statliga inköpsverksamheten, bearbeta informationen och presentera den för användare, ramavtalsansvariga myndigheter och leverantörer bland annat på seminarier och i det elektroniska nyhetsbrevet Inköpskollegan Express med för närvarande drygt 2 600 mottagare.

LENA REBELING (8) är civilekonom med marknadsföringsinriktning och har i sin roll som kommunikatör ansvaret för den externa kommunikationen. Detta innefattar att ta fram kommunikationsplaner – i vilket bland annat ingår kommunikationsstrategi, övergripande kommunikationsbudskap och kommunikationsmål – och att planera och genomföra olika informationsinsatser och utvecklingsprojekt.

8

TOLV MYNDIGHETER MED RAMAVTALSANSVAR

AMS

Arbetsmarknadsstyrelsen, AMS, är central myndighet inom Arbetsmarknadsverket. Den regionala myndighetsnivån består av länsarbetsnämnderna med arbetsförmedlingar och arbetslivstjänster där de aktiva arbetsmarknadsinsatserna i praktiken genomförs. AMS svarar för den nationella arbetsmarknadspolitiken, sätter mål, fördelar budget och sköter en del administrativa verksgemensamma tjänster. Hit hör upphandlingsverksamheten inom AMS administrativa enhet som förvaltar ett tiotal ramavtal som används inom det egna verket och tre ramavtal som ingår i den statliga inköpssamordningen. Upphandlingsverksamheten inom AMS svarar också för ett stort antal enskilda upphandlingar för verkets andra enheter främst inom tjänstesektorn. Därtill bedrivs resebyråverksamhet inom AMV Resor i Östersund och arkivdeponering i Söderhamn.

www.ams.se

Ramavtal

Bohagstransporter · Kontorsflyttningar
Personaluthyrning

DV

Domstolsverket, DV, är central förvaltningsmyndighet inom domstolsväsendet. Domstolsväsendets övergripande mål är att tillförsäkra den enskilde rättssäkerhet och rättstrygghet. Verket ska skapa förutsättningar för domstolarna att uppfylla domstolsväsendets övergripande mål genom effektiv och ändamålsenlig resursfördelning, vara en drivande och stödjande kraft i reformarbetet, ta initiativ i frågor om förändringar avseende domstolarnas organisation och arbetsformer samt arbeta för en ökad samverkan såväl inom domstolsväsendet som mellan domstolarna och andra myndigheter utanför domstolsväsendet med respekt för den grundläggande rollfördelningen.

www.dom.se

Ramavtal

Rättsdatabastjänster

ESV

Ekonomistyrningsverket, ESV, är expertmyndigheten för den samlade ekonomistyrningen i staten. ESV:s huvudsakliga uppgift är att i dialog med regering och myndigheter ge experthjälp, utbildning och stöd i frågor kring ekonomistyrning. ESV ska skapa gynnsamma förutsättningar för att staten som koncern ska ha kontroll på sin verksamhet och ekonomi så att det går att följa upp hur statens resurser används. ESV ska medverka till att utveckla och förbättra metoder för resultatstyrning och finansiell styrning i staten både på myndighets- och regeringsnivå och vara statens kravställare och tillhandahålla statliga myndigheter bra administrativa system med tillhörande stöd och tjänster till konkurrenskraftiga priser.

www.esv.se

Ramavtal

Löne- och PA-system

Löne- och PA-system, Konsultstöd

FORTV

Fortifikationsverket, FORTV, är en statlig myndighet under finansdepartementet med uppgift att äga och förvalta statens fastigheter som används för försvarsändamål. Verket är en av landets största fastighetsägare med ett mycket varierande bestånd fördelat över hela landet. FORTV förvaltar byggnader och mark till ett värde av 12 miljarder kronor. Försvarsmakten är brukare av merparten av fastighetsbeståndet. Med utgångspunkt i den egna verksamheten svarar verket för vissa för staten gemensamma ramavtal med anknytning till bygg- och fastighetssektorn.

www.fortv.se

Ramavtal

Elinstallationsmateriel · Färg · Handverktyg ·

Köksinredningar · Ljuskällor · Luftfilter · Lås

Maskiner för fastighetsskötsel · Serveringsdiskar

Vitvaror · VVS-materiel

KONTAKTPERSONER, SE SID 30–32

FMV

Försvarets Materielverk, FMV, är en civil myndighet under försvarsdepartementet. En stor del av verksamheten består av anskaffningar av materielsystem åt Försvarsmakten. FMV ska anskaffa, vidmakthålla och avveckla materiel och förnödenheter på uppdrag av främst Försvarsmakten och biträda i den långsiktiga materielförsörjningsplaneringen och i frågor som rör materielsystemkunskap. FMV har tillsynsansvaret för militär luftvärdighet och ammunitions-säkerhet. FMV är av tradition specialiserat inom teknikupphandling och utveckling av materielsystem och har specialistkompetens inom ett stort antal teknikområden. Utvecklingen går mot ett ökande antal samarbetsprojekt inom Europa.

www.fmv.se

Ramavtal

AV-inredning · Belysningsarmatur · Förtjänst-
utmärkelser (NOR) · Mattor · Möbler för kontor,
utomhusbruk och förvaring

FMLOG

Försvarsmaktens logistik, FMLOG, är en central upphandlings- och försäljningsenhet inom Försvarsmakten. De upphandlingar som tidigare gjordes av Försvarsmaktens Sjukvårdscentrum (FSC), Försvarsmaktens Underhållscentrum (FMUHC) och Militära servicekontoret (MSK) görs nu av FMLOG. Tidigare hade varje förband sin egen inköpsavdelning men FMLOG svarar nu för en samlad upphandling av förbandens behov av varor och tjänster. Målet är att få fram ramavtal på fler områden och åstadkomma ökad kundnytta.

www.fmlog.mil.se

Ramavtal

Batterier (truck) · Biluthyrning · Bryggerivaror
Disk- och rengöringsmedel, storkök · Däck
Flyg- och taxiresor · Förrådsutrustning
Hanteringsmateriel · Hotelltjänster · Köks-
utrustning och inredning · Livsmedel · Lådor
Sjukvårdsprodukter · Skydds- och yrkesskor
Skyltar och etiketter · Verkstadsinredning
och -utrustning

KONTAKTPERSONER, SE SID 30–32

LMV

RGK

Lantmäteriet, LMV, bidrar till en effektiv och långsiktigt hållbar användning av fastigheter, mark och vatten i Sverige och internationellt. Tillsammans med det statliga bolaget Swedesurvey AB bedriver Lantmäteriet tjänsteexport i många länder. Lantmäteriet är landets ledande producent av geografiska databaser och kartor, utför fastighetsbildning, beslutar om ändringar i fastighetsindelningen och tillhandahåller information om Sveriges 3,2 miljoner fastigheter.

Lantmäteriet levererar kvalificerade tjänster för utveckling och användning av geografisk informationsteknik till stöd för företag och många samhällsfunktioner. De fyra verksamhetsgrenar som samverkar är geografisk information, fastighetsinformation, fastighetsbildning och geografisk informationsteknik.

www.lantmateriet.com

Ramavtal

Bevakningstjänster · Drivmedel för stations-tankning · Kaffe- och dryckesautomater · Riskhanteringssystem

Riksgäldskontoret, RGK, är den statliga myndighet som sköter statens upplåning och ansvarar för förvaltningen av statskulden. RGK utfärdar garantier och lämnar lån för statens räkning och samordnar den statliga garantiverksamheten och långivningen till näringslivet. RGK fungerar också som internbank mot statliga myndigheter, övervakar kassahållningen i staten samt gör prognoser över lånebehovet.

RGK företräder och kontrollerar statsverkets checkräkning med anslutna konton samt det statliga betalningssystemet i övrigt. Mot bakgrund av RGK:s ekonomiska åtagandet ingår även effektivisering med hjälp av betalkort, betalningsförmedlingstjänster och administrativa tjänster.

www.rgk.se

Ramavtal

Betalkort · Betalningsförmedling

KONTAKTPERSONER, SE SID 30–32

RPS

Skatte- verket

Rikspolisstyrelsen, RPS, är central förvaltningsmyndighet och har tillsyn över de 21 polismyndigheter som ingår i polisväsendet. RPS ger riktlinjer till polismyndigheterna om riksdagens och regeringens mål för polisverksamheten. RPS utvecklar metoder för det polisoperativa arbetet, fördelar de årliga anslagen samt återrapporterar till statsmakten om utvecklingen inom polisväsendet.

Rikspolisstyrelsens upphandlingar är ofta teknikintensiva och komplexa. RPS utbildar polismyndigheternas inköpsansvariga inom upphandlingsområdet och Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Skatteverket är central förvaltningsmyndighet för beskattning, folkbokföring och indrivning. Verket är chefsmyndighet för landets tio kronofogdemyndigheter. Verket har en övergripande uppgift att leda och styra verket och kronofogdemyndigheterna genom att meddela föreskrifter om verkställighet av lag, utfärda allmänna råd och göra uttalanden rörande rättstillämpningen. Vidare ska verket ge mål och riktlinjer, följa upp och analysera verksamheten, fördela ekonomiska resurser inom aktuella förvaltningsområden samt vidta åtgärder som leder till samordning, rationalisering och enhetlighet.

www.polisen.se

Ramavtal

Annonsförmedling · Bilar och minibussar
Tjänstekort

www.skatteverket.se

Ramavtal

Brevförmedlingstjänster
Paketförmedlingstjänster

KONTAKTPERSONER, SE SID 30–32

Stats- kontoret

VHS

Statskontoret är en stabsmyndighet till regeringen och arbetar med att på olika sätt främja utvecklingen av en rättssäker, demokratisk och effektiv offentlig sektor.

Statskontorets upphandling av IKT (Informations- och kommunikationsteknik) syftar till att åstadkomma bättre villkor och sänkta kostnader för den offentliga sektorns IT- och teleanvändning samt att utveckla en öppen och säker elektronisk infrastruktur för den offentliga förvaltningens informationsförsörjning och verksamhetsförnyelse. Genom upphandling tillhandahåller Statskontoret ramavtal för system, tjänster och andra produkter inom IT- och teleområdena.

www.statskontoret.se

Ramavtal

Abonnentväxlar · Elektronisk identifiering
Fasta operatörstjänster · Informationsförsörjning
Infratjänster · Mobil kommunikation och fasta operatörstjänster · Nätverksprodukter och tjänster · PC · Programvaror · Servrar och tjänster · SHS, Spridnings- och hämtningssystem
Telefonitjänster

Verket för högskoleservice, VHS, är en statlig myndighet inom utbildningssektorn. VHS främsta uppgift är att ge service och stöd till universitet och högskolor och att genomföra samordnad antagning till universitets och högskolors programutbildningar.

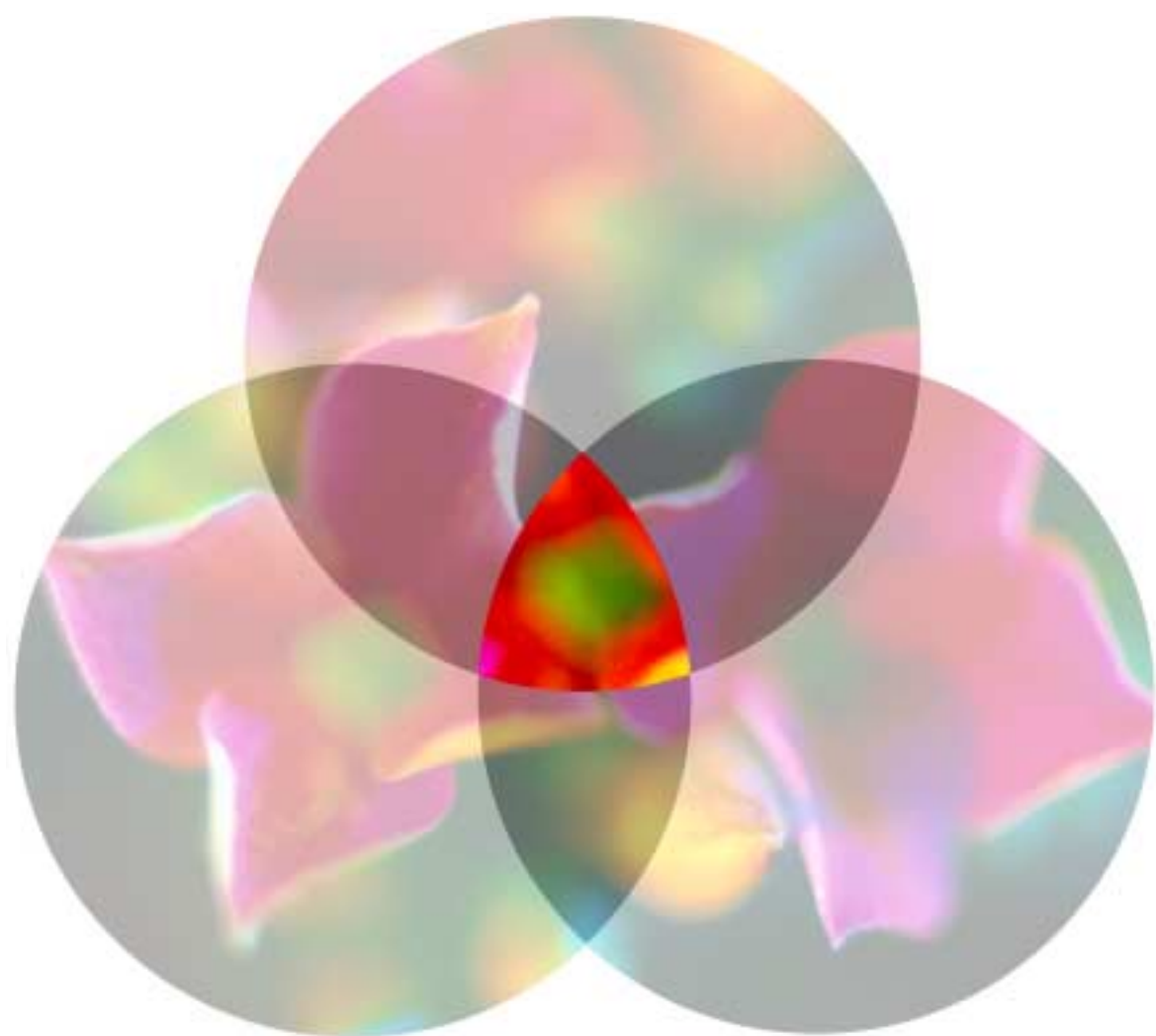
VHS Upphandling arbetar med upphandlingsstöd inom olika upphandlingsområden som IT, telefoni, forskning, entreprenader och servicetjänster samt avtalsuppföljning och logistik. Verksamheten omfattar även utbildning inom lagen om offentlig upphandling, LOU, för de som arbetar direkt med upphandling, beslutsfattare och leverantörer samt rådgivning och kunskapsförmedling för kunders egna inköpsfunktioner.

www.vhs.se

Ramavtal

AV-utrustning · Batterier · Böcker och kartor
Företagshälsovård · Gaser och gasblandningar
Kontorsmaterial · Posthanterings- och pappersbearbetningsprodukter · Prenumerationer
Skrivare, kopiatorer och faxar · Städprodukter
Tryckeri- och kopieringstjänster · Videokonferensutrustning

KONTAKTPERSONER, SE SID 30–32

2003

Året som gått. En tillbakablick

Det har gått drygt ett år sedan Statskontoret övertog verksamheten för statlig inköpsamordning från Kammarkollegiet. Därmed fick Statskontoret ytterligare ett mycket viktigt och centralt uppdrag: att förvalta och vidareutveckla den gemensamma och strategiska inköpsfunktion som Kammarkollegiet utvecklat under en femårsperiod. En stor och spännande utmaning!

Året har varit fyllt av intressanta händelser och inleddes naturligtvis med många frågor: Hur skulle verksamheten organiseras och den långsiktiga finansieringen lösas? Vad skulle hända med IHS, statens internhandelssystem? Vilken inriktning och vilket fokus skulle verksamheten ha? Vad vill myndigheterna med den statliga inköpsamordningen?

SAMORDNINGEN BYGGER PÅ DIALOG OCH ÖMSESIDIGHET

En viktig förutsättning för att verksamheten för den statliga inköpsamordningen skulle kunna fungera inom Statskontoret var att samordningsverksamheten

bedrevs på basis av dialog och ömsesidighet. Detta innebar att Statskontoret inte begärde föreskriftsrätt för enskilda myndigheter när det gäller beslut om vem som ska teckna statliga ramavtal eller vilka som ska medverka i den statliga inköpsamordningen.

Samordningen bygger på gemensamma överenskommelser mellan inblandade myndigheter där var och en av dem fattar egna beslut antingen på rekommendation eller på förfrågan av Statskontoret.

För att få en effektiv form för denna samverkan har Statskontoret därför inrättat ett råd för inköpsamordning med representanter från både ramavtalsansvariga myndigheter och avropande myndigheter.

Statskontoret överlämnade i juni 2003 ett förslag till regeringen om innehåll och finansiering av den samordnande funktionen. Det är Statskontorets ambition att verksamheten ska innehålla fyra funktioner: samordning, information, uppföljning och utveckling. Den viktigaste målsättningen initialt är att genom informationsinsatser öka användningen av avtalen.

Det förutsätter effektiv samordning mellan de ramavtalsansvariga myndigheterna så att vi får bra ramavtal med rätt innehåll.

Utvecklingsverksamheten kommer inledningsvis att koncentreras på en ny avtalsnätplats och på det e-handelsuppdrag som Statskontoret fått av Näringsdepartementet och som kommer att bedrivas i nära samarbete med myndigheter, kommuner och landsting.

FINANSIERINGSFRÅGAN ÄR CENTRAL

En viktig fråga för Statskontoret har under året varit hur den samordnande funktionen på lång sikt bör finansieras. Detta med anledning av att den tidigare tanken att verksamheten skulle finansieras genom användaravgifter på IHS-systemet inte ansågs som möjligt. Statskontoret anser att det skulle vara kontraproduktivt att ta ut en avgift för tillgång till databasen med uppgifter om de gemensamma ramavtalen. Istället bör de allmänna samordnings- och informationsfunktionerna anslagsfinansieras.

När Statskontoret tog över verksamheten från Kammarkollegiet klagade Statskontoret att man ville utvärdera och pröva förutsättningarna för IHS och ett sammanhållet e-handelssystem för staten. Därför gjorde Statskontoret en utredning under början av 2003 med ambitionen att också undersöka förutsättningarna att integrera de två systemen upphandlarwebben och IHS till ett system.

Utredningens förslag byggde på en

trestegsmodul där statlig inköpsamordning centralt ska koncentrera sig på att tillhandahålla sökbar och lättillgänglig information om de statliga ramavtalen medan e-handelslösningar ska upphandlas gemensamt och väljas av enskilda myndigheter. Arbetet med utvecklingen av en sådan modell är nu i full gång och presenteras på annan plats.

RAMAVTALEN ANVÄNDS MER OCH MER

Användningen av de statliga ramavtalen har ökat successivt under de senaste åren och de omsätter i dag sju miljarder kronor. Det tyder på att avtalen tillgodoser myndigheternas behov i en allt större utsträckning.

Någon övergripande undersökning över användningen av avtalen hade inte gjorts på länge så därför gjorde vi en sådan undersökning under 2003.

Resultatet var entydigt och mycket positivt! Myndigheterna upplever att de statliga ramavtalen innebär besparingar för dem både när det gäller priser och administrativa kostnader. Undersökningen visar också att vi kan förvänta oss att användandet av de gemensamma ramavtalen kommer att öka. Det gör att vi känner att kravnivån höjs och att förväntningarna på avtalen är stora. En viktig sporre att ständigt förbättra verksamheten!

HUR RAMAVTAL SKA UTFORMAS FÖR ATT VARA LEGALA

Frågan om ramavtalens legalitet måste omnämnas när vi blickar tillbaka på året som gått då den varit föremål för mycket debatt och diskussioner, ofta i skenet av att nya EG-direktiv har legat för beslut.

Redan i de remissyttranden som lämnades inför att statlig inköpssamordning skulle flyttas från Kammarkollegiet till Statskontoret togs frågan upp av flera myndigheter om de statliga ramavtalens konkurrenspåverkan, och inte minst om deras nuvarande konstruktion är förenlig med gällande rätt.

Med anledning av detta tog Statskontoret initiativet till en utredning som i skrivandets stund hållet på att färdigställas. Statskontoret anser att frågan om legaliteten bör ses i ljuset av de nya och nu antagna upphandlingsdirektiven där

några av ingångsvärdena har varit förbättrad flexibilitet och möjlighet till samordning av inköp.

Statskontoret anser att ramavtalen skapar nytta för både staten och marknaden och att det är angeläget att genomförandet av de nya direktiven bidrar till att stärka konkurrensen, upprätthålla affärsmässigheten, öka tydligheten och minska krångligheten i upphandlingarna.

AVSLUTNINGSVIS

Frågetecknen som fanns i samband med övertagandet från Kammarkollegiet har successivt rätats ut genom året och idag har Statskontoret tillsammans med de ramavtalsansvariga myndigheterna en offensiv plan för att ytterligare skapa mervärde hos myndigheterna genom en effektiv statlig inköpssamordning.

stockholm, maj 2004
eva-lotta löwstedt lundell

PÅ GÅNG

Offentlig e-handel ökar tillväxten

Effektivare processer för upphandling, inköp och fakturahantering kan bidra till effektiviseringar och besparingar i förvaltningen, frigöra resurser till förmån för kärnverksamheten och bidra till ökad e-handel i näringslivet.

I de nordiska länderna gäller generellt att IT-utvecklingen ska skötas av marknadens aktörer. Det har dock i flera sammanhang framkommit att staten har en viktig roll när det gäller utvecklingen av elektronisk handel. Den främsta insatsen består av att själv vara en aktiv och progressiv användare. Som en mer engagerad användare bidrar staten till att en mer mogen attityd till elektronisk handel växer fram, vilket innebär att tröskeln för individer och organisationer att själva tillämpa e-handel minskar. Staten spelar även en roll när det gäller reglering och främjandeinsatser.

Den offentliga sektorn har en viktig roll när det gäller utvecklingen av elektronisk handel. En ökad e-handel kan leda till effektiviseringar och besparingar inom den offentliga förvaltningen och därigenom frigöra resurser till förmån för förvaltningens kärnverksamhe-

ter. Den kan också öka e-handeln i näringslivet i stort, då offentlig förvaltning är en stor beställare i samhället.

Statskontoret har fått regeringens uppdrag att fram till år 2006 följa och främja utvecklingen av elektronisk handel och arbeta för en ökad användning inom den offentliga sektorn. Bakgrunden till uppdraget är regeringens prioritering av e-handel och då särskild offentlig e-handel som ett medel för att öka tillväxten.

Statskontoret slutförde under januari 2004 en kartläggning av offentliga elektroniska inköps- och fakturaprocesser inom statliga myndigheter. Kartläggningen gav en bild av en blygsam utbredning av e-handel inom statliga myndigheter. Av 241 tillfrågade myndigheter har enbart 22 stycken startat e-handelsprojekt i någon form. Myndigheterna lyfter fram följande hinder som främsta orsaker till att införandet av e-handel tar tid:

- De har svårt att se skäl för e-handel just nu men kan tänka sig att införa det inom de närmsta åren.
- De har inte resurser, personellt eller ekonomiskt, att påbörja införandet av elektronisk handel.
- De är inte övertygade om betydelsen och nyttan/lönsamheten av IT och elektronisk handel som stöd för inköps- och fakturaprocessen.

- De tror inte att deras varu/tjänsteleverantörer vill/kan handla med dem.
- De bedömer att IT/e-handelslösningarna inte uppfyller deras krav.

Trots att myndigheterna pekar ut ett antal trösklar som besvärliga för införandet av e-handel har man en positiv grundsyn och ser att man kommer att införa e-handel i större utsträckning inom de närmsta åren. Myndigheterna visar också stort intresse för det e-handelsprogram som Statskontoret kommer att starta 2004 och förhoppningsvis kommer programmet att resultera i att fler myndigheter kommer igång med utvecklingen av e-handel.

Statskontorets kartläggning tillsammans med Svenska kommunförbundets kartläggning av hur kommunernas användning och utbredning av IT/elektronisk handel till stöd för inköps och fakturaprocesserna, ligger till grund för utformningen av ett handelsprogram för e-handel. Programmet riktar sig till aktörer inom stat, kommun och landsting. Programtiden löper över 2004–2006.

Målsättningen med handelsprogrammet är dels att initiera ett utvecklingsarbete för att ta fram en gemensam strategi för e-handelsfrågan inom offentlig sektor, dels att identifiera olika verktyg som underlättar för aktörerna i sin strävan att nå den uppsatta visionen. Statskontoret vill betona att det är ett gemen-

samt utvecklingsarbete mellan stat, kommun och landsting som måste äga rum för att resultat ska uppnås. Statskontoret har genom att ha blivit tilldelad uppdraget, tagit på sig rollen som koordinator för programmet.

Handlingsprogrammet ska förankras internt och externt via workshops där deltagarna får en möjlighet att tycka till om programmets upplägg och innehåll, vilka som ska delta i genomförandeprocessen samt vilka resultat som Statskontoret bör sträva efter att uppnå under programperioden.

Nytt gemensamt avtalssystem i drift 2004

Statskontoret har i samråd med flera intressenter genomfört en förstudie i syfte att ta fram förutsättningar för ett nytt gemensamt avtalssystem för statlig inköpsamordning. Systemet för ramavtal ska bygga på ett öppet gränssnitt och möjliggöra utveckling av tjänster för avropsstöd och e-handel.

Statskontoret driver sedan januari 2004 arbetet med att ta fram det nya avtalssystemet som enligt planeringen

ska driftsättas under juni-augusti 2004. Det nya avtalssystemet kommer då att ersätta de båda systemen avropa.nu/IHS och Upphandlarwebben UHW.

Syftet med att utveckla ett nytt gemensamt avtalssystem är att öka användningen av ramavtal. Nyttan för staten är att ramavtalen ska användas i så stor omfattning som möjligt för att uppnå besparingseffekter. Genom att på ett enkelt sätt tillgängliggöra information om pågående och kommande ramavtal kan användningen öka och därigenom minskar den myndighetsspecifika upphandlingen. Systemet utvecklas främst ur ett avroparperspektiv. Ett flertal representanter från de avropsberättigade myndigheterna är knutna till utvecklingsarbetet och medverkar i referens- och arbetsgrupper.

Information om projektet återfinns löpande på www.avropa.nu.

EU:s nya upphandlingsdirektiv

En revidering av det befintliga regelverket för offentlig upphandling inom EU i form av de olika upphandlingsdirektiven har pågått under flera år. Efter ett förlikningsförfarande mellan kommissionen, rådet och parlamentet under andra halvåret 2003 antogs det nya lagstiftningspaketet, med nya upphandlingsdirektiv, i början av 2004.

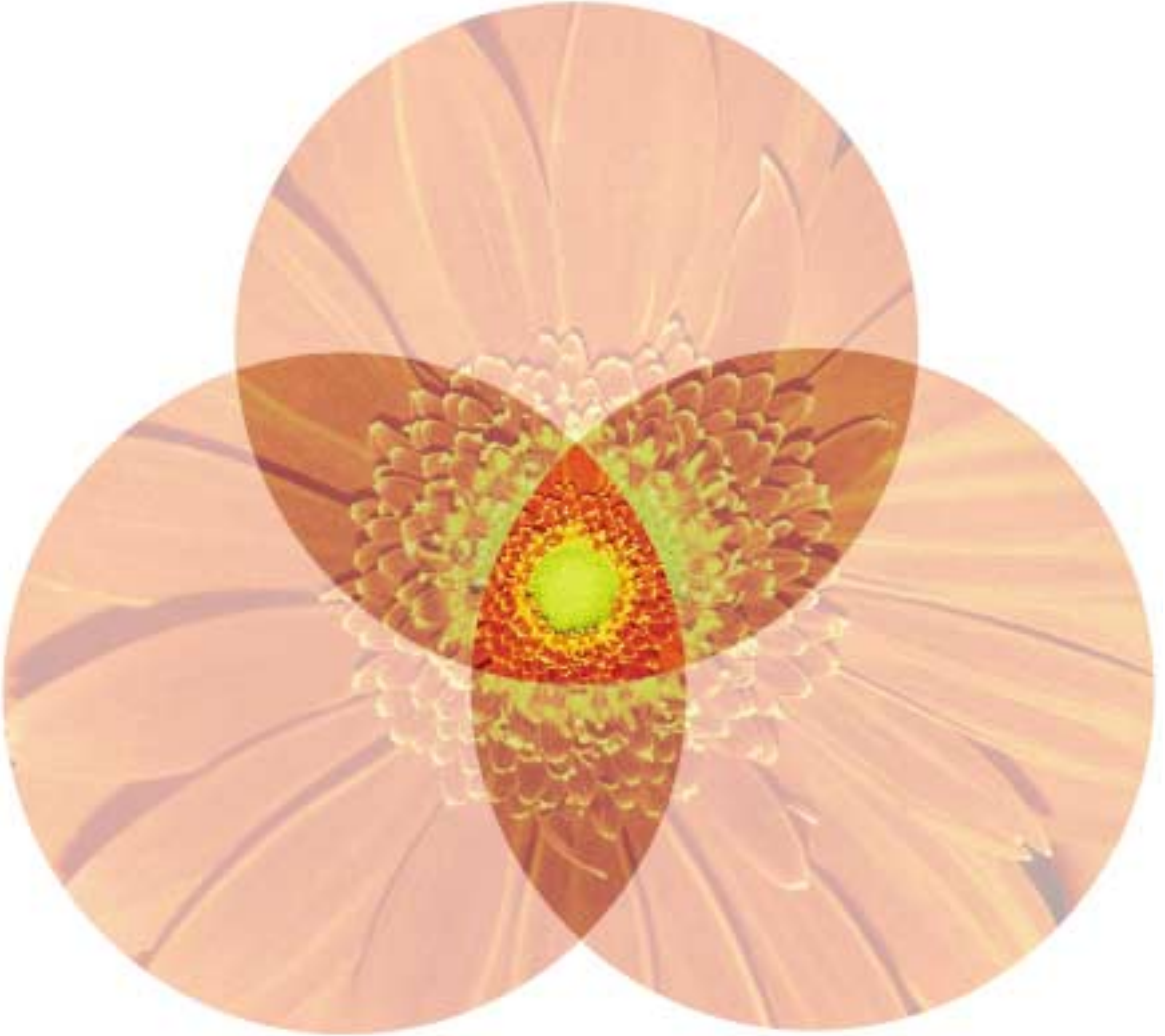
Från och med publiceringen av direktiven i april 2004 har medlemsstaterna 21 månader på sig att implementera direktiven i den nationella lagstiftningen. Det är mycket viktigt att Sverige kom-

mer att klara implementeringen inom de stipulerade 21 månaderna mot bakgrund av den senaste tidens intensiva debatt om användningen av ramavtal inom den klassiska sektorn.

Statskontoret har i samråd med de ramavtalsansvariga myndigheterna uppmärksammat Finansdepartementet om andra ändringar som är av vikt för att förbättra det nuvarande regelverket LOU, till exempel vad gäller preklusionsfrister och kostnader för överprövningsförfarandet. Implementeringsprocessen kommer att noggrant följas av Statskontoret för att bevaka de statliga myndigheternas intressen. Statskontoret medverkar som expert i den tillsatta utredningen i egenskap av samordningsansvarig.

Enligt kommissionen har de två viktigaste målen med lagstiftningspaketet varit att förenkla och klargöra befintliga regler och att anpassa reglerna till moderna administrativa behov, till exempel genom att underlätta elektronisk upphandling och skapa större möjligheter till dialog mellan upphandlande enheter och anbudsgivare. Vi kommer således framöver att ha två upphandlingsdirektiv, ett för försörjningssektorn och ett för den klassiska sektorn, mot nuvarande fyra.

Några exempel på viktiga nyheter i direktivet för den klassiska sektorn är att användningen av ramavtal blir uttryckligen reglerat, ett nytt upphandlingsförfarande införs som heter konkurrensprågad dialog, möjlighet ges för elektroniska auktioner, möjligheterna till elektronisk upphandling via dynamiska inköpsystem underlättas och upphandling via inköpscentraler regleras.

STATSKONTORET UTREDER RAMAVTALSKONSTRUKTIONEN

Några slutsatser som hittills kommit fram i den utredning som Statskontoret påbörjat 2003 och beräknar avsluta under andra halvåret 2004.

VARFÖR RAMAVTAL?

Ramavtal är en relevant form av samordning för offentliga myndigheters inköp. Systemet erbjuder en flexibel, praktisk, rationell och effektiv anskaffnings- och inköpsform som enligt myndigheterna själva ger stora besparingar såväl administrativt som genom stordriftsfördelar och lägre priser.

Detta gäller inte minst vid samordnade ramavtal mellan flera myndigheter som till exempel inom den statliga inköpssamordningen. De allra flesta myndigheterna anser att statliga ramavtal har underlättat och rationaliserat myndighetens egen inköpsverksamhet. Störst relevans och betydelse har troligen ramavtal för små- och medelstora myndigheter som saknar eller har begränsad kompetens på upphandlings- och inköpsområdet.

Tecknandet av ramavtal bör koncentreras till de områden där myndigheter

gör stora och frekventa inköp av standardiserade varor och tjänster.

Det kan vara befogat med ramavtal även på områden som kräver särskild kompetens och där stordriftsfördelarna inte är lika framträdande som för mer standardiserade produkter, till exempel för komplicerade systemleveranser.

NÄR ÄR RANGORDNING LÄMPLIGT?

Rangordning av ramavtal bör ske där det av kapacitetsskäl krävs flera leverantörer för att täcka behovet. För att minimera riskerna för monopolsituationer bör rangordning undvikas på områden där det finns stora aktörer med en kapacitet att ensam kunna leverera hela volymen för ett samordnat ramavtal.

Rangordning bör ske på områden där varorna och tjänsterna är relativt standardiserade, statiska och lätt utbytbara. Följaktligen bör rangordning undvikas på områden där produkterna är utsatta för en snabb produkt- och prisutveckling som exempelvis inom IT.

HUR KAN RAMAVTALEN FÖRBÄTTRAS?

Med hjälp av bättre förstudiearbete och behovsanalyser inför ramavtalsupphand-

lingar kan en bättre precision i ramavtalen angående beräknade volymer troligen uppnås vilket bör kunna bidra till bättre priser och anbud.

Erfarenheter från myndigheter som arbetar på ett rationellt och metodiskt sätt efter en i förväg fastställd processmetodik vad gäller behovsanalyser och volymeräkningar bör spridas till andra myndigheter.

Ett sätt att förbättra möjligheterna för små och medelstora företag att delta i ramavtalsupphandlingar är att dela upp upphandlingen i mindre delar så att det blir möjligt att lämna anbud på en eller flera delar. Även geografiska indelningar kan vara tänkbara.

Det finns också möjligheter för grupper av leverantörer att delta i upphandlingar. Ett antal små företag kan gå samman för att kunna lämna ett mer konkurrenskraftigt anbud.

ANTAL LEVERANTÖRER?

Antalet leverantörer som bör väljas för ett ramavtal bör styras av behov, produktområde, marknadsstruktur och upphandlingsstrategi. När det gäller underleverantörer är det mindre lämp-

ligt att låta utslagna anbudsgivare komma in i ramavtalen som underleverantörer till redan antagna ramavtalsleverantörer på grund av bland annat kartellbildningsrisken.

Det kan dock inte uteslutas att det kan finnas fall när det kan vara lämpligt att ta in ett företag som underleverantör trots att det blivit utslaget i en upphandling.

HUR SKA RAMAVTAL UTFORMAS?

Svaret på frågan hur ramavtal ska utformas för att vara legala återfinns i det nya direktivets reglering av ramavtal för den klassiska sektorn.

Antingen ska alla villkor vara fastställda, inklusive en rangordning av leverantörerna, så att avrop kan ske direkt efter de fastställda villkoren, eller så ska det ske en andra konkurrensutsättning av de till ramavtalet antagna leverantörerna för det fall samtliga villkor inte kunnat fastställas i förväg.

Ett ramavtal bör kunna användas såsom det föreskrivs i det nya direktivet för den klassiska sektorn och denna användning bör kunna anses som legalt redan idag.

STATLIG INKÖPSSAMORDNING I SIFFROR

Under 2003 genomfördes inom den statliga inköpssamordningen upphandlingar avseende 22 ramavtalsområden vilket resulterade i 113 nya ramavtal. Fyra av dessa avser helt nya ramavtalsområden: brev- och paketförmedling (RSV avtalstecknande part), löne- och personaladministrativa system (ESV avtalstecknande part) och rättsdatabastjänster (Domstolsverket avtalstecknande part).

OMSÄTTNINGEN PÅ DE STATLIGA RAMAVTALEN

Antalet ramavtal inom ramen för den statliga inköpssamordningen uppgick i december 2003 till 388 stycken inom totalt 87 olika varu- och tjänsteområden. Den totala omsättningen på dessa avtal uppgick till drygt 7 miljarder.

ANVÄNDNING AV OCH NYTTAN MED DE STATLIGA RAMAVTALEN

En enkätundersökning beträffande nyttjandet av de statliga ramavtalen (förutom IKT-avtalen) och dess nytta genomfördes under 2003.

Enkäten visar att 94 procent av de statliga myndigheterna utnyttjar dessa ramavtal.

Myndigheterna uppskattar att de genom att använda de statliga ramavtalen gör en genomsnittlig besparing på mellan 10 och 15 procent. Besparingen består i såväl minskade administrativa kostnader som bättre villkor och priser.

Företrädare för samordningsgruppen är ofta ute och informerar om den statliga inköpssamordningens verksamhet och de statliga ramavtalen, regelverket som styr den statliga upphandlingen samt annat som berör den statliga inköpsverksamheten. Under 2003 genomfördes cirka trettio seminarier hos avropande myndigheter, ramavtalsansvariga myndigheter samt leverantörer och branschorganisationer.

Ramavtalsansvariga myndigheter	Omsättning 2003 (tkr)
Arbetsmarknadsstyrelsen, AMS	232 170
Domstolsverket, DV	2 476
Ekonomistyrningsverket, ESV	494
Fortifikationsverket, FORTV	61 907
Försvarmakten logistik, FMLOG	548 517
Försvarets materielverk, FMV	432 166
Lantmäteriet, LMV	107 200
Riksgäldskontoret, RGK	994 200
Rikspolisstyrelsen, RPS	466 188
Skatteverket	163 371
Statskontoret	3 474 398
Verket för högskoleservice, VHS	638 586
Totalt	7 121 673

KOSTNADER (tkr)	
Stabsbiträde	25
Förstudie	1 438
Remisser	37
Samordning inkl. avtalsnätplats SIS	3 691
Summa	5 191
INTÄKTER (tkr)	
Avgifter allmän inköpssamordning	2 340
Avgifter allmän inköpssamordning från IKT	2 660
Summa	5 000
Årets resultat*	- 191

STATLIG
INKÖPSSAMORDNING
KOSTNADER OCH
INTÄKTER 2003

*Årets underskott på 191 tkr täcks via det ackumulerade överskottet på 436 tkr som överförts till Statskontoret från Kammarkollegiet.

RAMAVTALSOMRÅDEN MED KONTAKTUPPGIFTER

Ramavtalsområde	Handläggare	Ramavtalsansvarig myndighet	Telefon	e-post
Abonnentväxlar	Inger Höglund	Statskontoret	08-454 47 16	inger.hoglund@statskontoret.se
Annonserförmedling	Christina Öhlund	Rikspolisstyrelsen	08-401 97 05	christina.ohlund@rps.police.se
Avfuktare och fukt-regleringsutrustning	Bengt Arvholm	Försvarets materielverk	054-10 31 59	bengt.arvholm@fmv.se
AV-inredning	Rolf Notander	Försvarets materielverk	08-782 6938	rolf.notander@fmv.se
AV-utrustning	Per Eskilsson	Verket för högskolesevice	08-725 96 64	per.eskilsson@vhs.se
Batterier	Mats Goffne	Verket för högskolesevice	08-725 96 90	mats.goffne@vhs.se
Batterier (truck)	Bertil Öström	Försvarets logistik (FMLOG)	0921-684 15	bertil.ostrom@bd.fmlog.mil.se
Belysningsarmatur	Rolf Notander	Försvarets materielverk	08-782 6938	rolf.notander@fmv.se
Betalkort	Åsa Engström	Riksgäldskontoret	08- 613 46 17	asa.engstrom@rgk.se
Betalningsförmedling	Åsa Engström	Riksgäldskontoret	08- 613 46 17	asa.engstrom@rgk.se
Bevaknings tjänster	Jörgen Svedner	Lantmäteriet	026-63 32 68	jorgen.svedner@lm.se
Bilar och minibussar	Börje Roos	Rikspolisstyrelsen	08-401 97 17	borje.roos@rps.police.se
Bituthyrning	Kjell Kimström	Försvarets logistik (FMLOG)	08-788 90 29	kjell.kimstrom@hkv.mil.se
Bohagstransporter	Terje Carlsson	Arbetsmarknadsstyrelsen	08-586 061 57	terje.carlsson@ams.armv.se
Brevförmedlings tjänster	Nils-Gunnar Sträng	Skatteverket	08-764 79 50	nils.gunnar.strang@skatteverket.se
Bryggerivaror	Lena Ellström	Försvarets logistik (FMLOG)	054-10 32 62	lena.ellstrom@ks.fmlog.mil.se
Böcker och kartor	Kerstin Resar	Verket för högskolesevice	08-725 96 70	kerstin.resar@vhs.se
Disk- och rengöringsmedel för storkök	Bengt Håkansson	Försvarets logistik (FMLOG)	054-10 31 50	bengt.hakansson@ks.fmlog.mil.se
Drivmedel för stationstankning	Jörgen Svedner	Lantmäteriet	026-63 32 68	jorgen.svedner@lm.se
Däck	Britt-Marie Flodin	Försvarets logistik (FMLOG)	0921-684 17	britt-marie.flodin@bd.fmlog.mil.se
Elektronisk identifiering	Irene Andersson	Statskontoret	08-454 47 11	irene.andersson@statskontoret.se
Elinstallationsmaterial	Ann-Charlotte Eriksson	Fortifikationsverket	016-15 40 88	aeen@fortv.se
Fasta operatörstjänster	Inger Höglund	Statskontoret	08-454 47 16	inger.hoglund@statskontoret.se
Flygresor	Lisen Kahl	Försvarets logistik (FMLOG)	08-788 90 94	elisabeth.kahl@hkv.mil.se
Färg	Ann-Charlotte Eriksson	Fortifikationsverket	016-15 40 88	aeen@fortv.se
Företagshälsövård	Kristine Olofsson	Verket för högskolesevice	08-725 96 53	kristine.olofsson@vhs.se
Förrådsutrustning	Bengt Håkansson	Försvarets logistik (FMLOG)	054-103150	bengt.hakansson@ks.fmlog.mil.se
Första hjälpenutrustning	Barbro Bengtsson	Försvarets logistik, FSC	054-14 68 65	barbro.bengtsson@fsc.mil.se
Förtjänstutmärkelser (NOR)	Lisbeth Andersson	Försvarets materielverk	08-782 45 82	lisbeth.andersson@fmv.se
Förvaringsmöbler	Rolf Notander	Försvarets materielverk	08-782 6938	rolf.notander@fmv.se

Gårdnskenor	Rolf Notander	Försvarets materielverk	08-782 6938	roff.notander@fmv.se
Gårdintyger	Rolf Notander	Försvarets materielverk	08-782 6938	roff.notander@fmv.se
Gaser och gasblandningar	Annette Annerstig	Verket för högskoleservice	08-725 96 93	annette.annerstig@vhs.se
Glasögon	Carina Büllund	Försvarsmaktens logistik, FSC	054-14 69 10	carina.bullund@fsc.mil.se
Handverktyg	Ann-Charlotte Eriksson	Fortifikationsverket	016-15 40 88	aeen@fortv.se
Hanteringsmateriel	Britt-Marie Flodin	Försvarsmaktens logistik (FMLOG)	0921-684 17	britt-marie.flodin@bd.fmlog.mil.se
Hotelltjänster	Ingela Mildton-Patzelt	Försvarsmaktens logistik (FMLOG)	08-788 9042	ingela.mildton-patzelt@s.fmlog.mil.se
Hörsalsstolar	Rolf Notander	Försvarets materielverk	08-782 6938	roff.notander@fmv.se
Hörselskydd	Carina Büllund	Försvarsmaktens logistik, FSC	054-14 69 10	carina.bullund@fsc.mil.se
Informationsförsörjning	Lars Helleström,	Statskontoret	08-454 47 23	lars.hellestrom@statskontoret.se
Infrajämnar	Jan Lundh	Statskontoret	08-454 47 71	jan.lundh@statskontoret.se
Kaffe- och dryckesautomater	Jörgen Svedner	Lantmäteriet	026-63 32 68	jorgen.svedner@lm.se
Kontorsarbetsstolar	Rolf Notander	Försvarets materielverk	08-782 6938	roff.notander@fmv.se
Kontorsflyttningar	Terje Carlsson	Arbetsmarknadsstyrelsen	08-586 060 00	terje.carlsson@ams.amv.se
Kontorsmateriel	Mats Goffhé	Verket för högskoleservice	08-725 96 90	mats.goffhe@vhs.se
Kontorsmöbler	Rolf Notander	Försvarets materielverk	08-782 6938	roff.notander@fmv.se
Köksinredningar	Ann-Charlotte Eriksson	Fortifikationsverket	016-15 40 88	aeen@fortv.se
Köksutrustning, lös	Bengt Håkansson	Försvarsmaktens logistik (FMLOG)	054-10 31 50	bengt.hakansson@ks.fmlog.mil.se
Köksutrustning, maskinell	Anna Werner	Försvarsmaktens logistik (FMLOG)	0589-39 78 25	anna.werner@arb.fmlog.mil.se
Köksutrustning, vagnar	Bengt Håkansson	Försvarsmaktens logistik (FMLOG)	054-10 31 50	bengt.hakansson@ks.fmlog.mil.se
Livsmedel	Bengt Håkansson	Försvarsmaktens logistik (FMLOG)	054-10 31 50	bengt.hakansson@ks.fmlog.mil.se
Ljuskällor	Ann-Charlotte Eriksson	Fortifikationsverket	016-15 40 88	aeen@fortv.se
Lufffilter	Ann-Charlotte Eriksson	Fortifikationsverket	016-15 40 88	aeen@fortv.se
Lådor	Bertil Öström	Försvarsmaktens logistik (FMLOG)	0921-684 15	bertil.ostrom@bd.fmlog.mil.se
Lås	Ann-Charlotte Eriksson	Fortifikationsverket	016-15 40 88	aeen@fortv.se
Löne- och PA system	Bo Svanlind	Ekonomistyrningsverket	08-690 43 64	bo.svanlind@esv.se
Löne- och PA system, konsultstöd	Bo Svanlind	Ekonomistyrningsverket	08-690 43 64	bo.svanlind@esv.se
Maskiner för fastighetsskötsel	Ann-Charlotte Eriksson	Fortifikationsverket	016-15 40 88	aeen@fortv.se
Mattor	Rolf Notander	Försvarets materielverk	08-782 6938	roff.notander@fmv.se
Mobil kommunikation o. fasta op. tjänster	Inger Höglund	Statskontoret	08-454 47 16	inger.hoglund@statskontoret.se
Möbiltyger	Rolf Notander	Försvarets materielverk	08-782 6938	roff.notander@fmv.se
Möbler för offentliga utrymmen	Rolf Notander	Försvarets materielverk	08-782 6938	roff.notander@fmv.se
Nätverksprodukter och tjänster	Per-Erik Andersson	Statskontoret	Tel: 454 46 75	per-erik.andersson@statskontoret.se
Paketförmedlingstjänster	Nils-Gunnar Sträng	Skatteverket	08-764 79 50	nils.gunnar.strang@skatteverket.se
PC Bärbar	Rolf Bengtsson	Statskontoret	08-454 47 18	roff.bengtsson@statskontoret.se
PC Stationär	Rolf Bengtsson	Statskontoret	08-454 47 18	roff.bengtsson@statskontoret.se
Personaluthyrning	Mathias Sylwan	Arbetsmarknadsstyrelsen	08-586 063 04	mathias.sylwan@ams.amv.se
Posthanterings- och pappersbearb.prod.	Mats Goffhé	Verket för högskoleservice	08- 725 96 90	mats.goffhe@vhs.se
Prenumerationer	Kerstin Resar	Verket för högskoleservice	08-725 96 70	kerstin.resar@vhs.se
Programvaror och tjänster	Emma Andersson	Statskontoret	08-454 47 96	emma.andersson@statskontoret.se
Reservdelar till anläggningsmaskiner	Rolf Jansson	Försvarets materielverk	0589-812 26	roff.jansson@fmv.se

Ramavtalsområde	Handläggare	Ramavtalsansvarig myndighet	Telefon	e-post
Riskhanteringsystem	Jörgen Svedner	Lantmäteriet	026-63 32 68	jorgen.svedner@lm.se
Rättsdatabasjänster	María Holmberg	Domstolsverket	036-15 53 79	maria.holmberg@dv.dom.se
Serveringsdiskar	Ann-Charlotte Eriksson	Fortifikationsverket	016-15 40 88	aeen@fortv.se
Servrar och tjänster	Rolf Bengtsson	Statskontoret	08-454 47 18	rolf.bengtsson@statskontoret.se
Sjukvård produkter	Barbro Bengtsson	Försvarsmaktens logistik, FSC	054-14 68 65	barbro.bengtsson@fsc.mil.se
Sjukvård utbildning (material)	Barbro Bengtsson	Försvarsmaktens logistik, FSC	054-14 68 65	barbro.bengtsson@fsc.mil.se
Skrivare, kopiatorer och faxar	Annette Annerstig	Verket för högskolesevice	08-725 96 93	annette.annerstig@vhs.se
Skyltdessor och yrkesskor	Britt-Marie Flodin	Försvarsmaktens logistik (FMLOG)	0921-684 17	britt-marie.flodin@bd.fmlog.mil.se
Skyltar och etiketter	Bertil Öström	Försvarsmaktens logistik (FMLOG)	0921-684 15	bertil.ostrom@bd.fmlog.mil.se
Skåp	Rolf Notander	Försvarets materielverk	08-782 6938	rolf.notander@fmv.se
Spridnings- och hämtningssystem, SHS	Jan Lundh	Statskontoret	08-454 47 71	jan.lundh@statskontoret.se
Städprodukter	Annette Annerstig	Verket för högskolesevice	08-725 96 93	annette.annerstig@vhs.se
Taxiresor	Kjell Kimström	Försvarsmaktens logistik (FMLOG)	08-788 90 29	kjell.kimstrom@hkv.mil.se
Telefontjänster, fast telefoni	Inger Höglund	Statskontoret	08-454 47 16	inger.hoglund@statskontoret.se
Telefontjänster, transmission	Inger Höglund	Statskontoret	08-454 47 16	inger.hoglund@statskontoret.se
Tjänstekort	Karl-Göran Svensson	Rikspolisstyrelsen	08-401 9722	kg.svensson@rps.police.se
Tryckeri-och kopieringstjänster	Mats Goffhé	Verket för högskolesevice	08- 725 96 90	mats.goffhe@vhs.se
Utemöbler	Rolf Notander	Försvarets materielverk	08-782 6938	rolf.notander@fmv.se
Verkstadsinredning	Bengt Hakansson	Försvarsmaktens logistik (FMLOG)	054-10 31 50	bengt.hakansson@ks.fmlog.mil.se
Verkstadsutrustning	Jorma Kujansuu	Försvarsmaktens logistik (FMLOG)	08- 788 75 22	jorma.kujansuu@hkv.mil.se
Videokonferensutrustning	Per Eskilsson	Verket för högskolesevice	08-725 96 64	per.eskilsson@vhs.se
Vitvaror	Ann-Charlotte Eriksson	Fortifikationsverket	016-15 40 88	aeen@fortv.se
VVS material	Ann-Charlotte Eriksson	Fortifikationsverket	016-15 40 88	aeen@fortv.se
Ögondusch	Barbro Bengtsson	Försvarsmaktens logistik, FSC	054-14 68 65	barbro.bengtsson@fsc.mil.se

NYTTAN

Sex intervjuer som visar på nyttan med statlig inköpssamordning

CSN CONNY DAVIDSSON

DOMSTOLSVERKET MARIA HOLMBERG OCH CLAS EK

FMV ROLF NOTANDER

LUNDS UNIVERSITET MARTIN REINHOLTZ

PLIKTVERKET ULLA-BRITT ANKERFELDT

SKATTEVERKET ARVID WELIN

CSN: Finns statligt ramavtal ska man handla på det

– UPPHANDLING OCH AVROP GER OSS BESPARI- NGAR PÅ MELLAN 15 OCH 20 PROCENT. DET SÄGER CONNY DAVIDSSON PÅ CSN, EN AV MÅNGA AV- ROPANDE MYNDIGHETER PÅ RAMAVTAL INOM STAT- LIG INKÖPSSAMORDNING.

Conny Davidsson är anställd av huvudkontoret i Sundsvall och arbetar på CSN:s kontor i Linköping. Tjänsten inköpschef är relativt ny, så han befinner sig på oplöjd mark, som han uttrycker det.

I samband med ny organisation och ny ledning tog man beslut om en central inköpsfunktion. Med sin mångåriga bakgrund som handläggare inom CSN och med några år som egen företagare i mäklarbranschen, ansågs Conny Davidsson som klippt och skuren för uppgiften.

Under ett och ett halvt års tid har han nu byggt upp en organisation från noll. Inköpsgruppen är liten med en chef, ytterligare en inköpare, en avtalsjurist på halvtid och en huvudregistrator som anlitas vid behov.

Statlig inköpsamordnings kundnytta

Den stora kundnyttan med statlig inköpsamordning delar han in i tre huvudpunkter.

För det första tidsbesparing, som är den

stora nyttan. För det andra kvalitetsgaranti – att man får en vara eller tjänst som är väl kravställd. Den tredje är rent ekonomisk – att man helt enkelt spar pengar genom fördelaktiga avtalsvillkor.

Till detta kan läggas valfriheten som genereras av att det ofta är ett antal leverantörer som finns med i utbudet.

Det största enskilda området där CSN avropar är konsulter (cirka 50 miljoner kronor) och därefter Telecom (cirka 30 miljoner kronor). Det handlar om kompletta lösningar för anläggningar, teknologi och service för talsvar och teletjänster. Här har det visat sig att Telia är den aktör som kan erbjuda den mest kompletta lösningen.

Periodvis har inköp av kontorsmöbler varit en stor avropspost. Inte minst gällde detta då man byggde om huvudkontoret förra året.

På området personatorer inklusive service och underhåll uppgick avropen till 30 miljoner.

Ramavtal går före

– När man identifierat att det behöver göras en anskaffning så är det första steget att kolla om det finns ett statligt ramavtal på den efterfrågade tjänsten eller varan. Då ska man handla via det, säger Conny Davidsson bestämt.

Om något sådant ramavtal inte finns så är nästa steg att ta reda på om det finns ett eget ramavtal. Det finns det på exempelvis IT-konsulttjänster eftersom CSN har speciella behov på det området.

Ifall det inte skulle finnas något eget ramavtal så är nästa fråga huruvida anskaffningen ligger över eller under myndighetens egen fastställda direktupphandlingsgräns, som för CSN är fem prisbasbe-

lopp. Ligger anskaffningen under det värdet kan man göra en direktupphandling.

– Men det utesluter inte krav på affärs-mässighet. Man ska kontakta mer än en leverantör, berättar Conny Davidsson.

Om anskaffningen har ett värde som är över ett prisbasbelopp så ska direktupphandlingen diarieföras och anskaffningsbeslut fattas. När anskaffningen är värd mer än ett basbelopp och upp till fem så får upphandlingen inte ta för mycket tid från organisationen.

– Den här modellen fungerar bra, och för det mesta så finns ju ramavtal, säger Conny Davidsson.

Rätt beställarkompetens

– Vid varje egen upphandling går vi in som internkonsulter från upphandlingsgruppen. Projektet bemannas med folk från verksamheten så att man får in rätt beställarkompetens. Dessa personer får också bestämma omfattningen. Vi ger råd och tips om hur exempelvis LOU ska följas och hur en god konkurrensutsättning bör te sig, förklarar Conny Davidsson.

Han har märkt hur man verkligen vill lyckas ute i organisationen med sina upphandlingar. De som varit med en gång vet sedan hur viktigt det är att man använder sig av upphandling och avrop på befintliga ramavtal, tillägger han.

Samtidigt har den nya upphandlingsgruppen nu fått tillstånd kortare avtalsperioder.

– Leverantörerna ska ha full vetskap om att det råder konkurrensutsättning.

Samarbete

Och även när så inte är fallet kan CSN samarbeta med någon annan myndighet

för att upphandla ett gemensamt ramavtal. Om statlig inköpsamordning inte fanns skulle detta vara en framkomlig väg.

Kravställandet på den tjänst som ska upphandlas knyts till personer i verksamheten. Dessa står för kravspecifikationen. Och de deltar även i utvärderingsfasen och skriver utvärderingsprotokollet.

– Kontaktperson mot leverantören är alltid den som är utsedd av beställaren. Och det är också hon eller han som ska sälja in resultatet mot organisationen och motivera varför det blev just den lösningen/leverantören. Det kan ibland vara chefen på avdelningen men det kan också vara någon annan, den som är duktigast på det som vi ska ha, förtydligar Conny Davidsson.

Personen ska ha legitimitet i organisationen så att det man kommer fram till accepteras.

Ibland när Statlig inköpsamordning bjuder in till deltagande i referensgrupper inför upphandlingar av ramavtal kan det vara svårt att hitta de rätta personella resurserna därför att CSN:s resurser är begränsade.

– Det är inte lika lätt att få någon att sätta av tid när man inte ser den direkta nyttan med det. Medverkan i den egna referensgruppen är direkt kopplat till resultatet, förklarar Conny Davidsson.

Fått stort gehör

CSN har medverkat i ett antal stora ramavtalsupphandlingar. Bland annat i den upphandling av företagshälsovård som VHS ansvarade för. CSN har också haft representanter i upphandling av ramavtal gällande IT-konsuler och eID-tjänster.

CSN går mer och mer över till att delta i och avropa på de statliga ramavtalen.

– När jag kom in som upphandlingschef sa många att "vi är så speciella". Men det har visat sig att det nästan genomgående är fördelaktigt att avropa på de ramavtal som har upphandlats inom den statliga inköpsamordningen, säger Conny Davidsson.

På frågan om det är något som Conny Davidsson skulle vilja förbättra nämner han sökvägarna i den nuvarande internet-

– När man har identifierat att det behöver göras en anskaffning är det första steget att kolla om det finns ett statligt ramavtal på den efterfrågade tjänsten eller varan. Då ska man handla via det, säger Conny Davidsson bestämt.

baserade avtalsdatabasen som Statlig inköpsamordning har över samtliga statliga ramavtal.

– Hanteringen ska vara så enkel att den som behöver varan eller tjänsten ska kunna lägga in en beställning. Så är det inte idag. Ibland blir gränsen mellan avrop och upphandling diffus. Det blir svårt att kalla det för avrop om man ska ta in både pris och välja leverantör.

Han ser fram emot den nya avtalsdatabas som Statlig inköpsamordning utvecklar och som ska tas i bruk under andra halvåret 2004.

Köper in för 300 miljoner

CSN administrerar det svenska studiestödet – lån och bidrag för studier – och rekryteringsbidraget. Man arbetar för att bli en 24-timmarsmyndighet. En väg till bättre tillgänglighet är webbplatsen och självservice-tjänsterna som erbjuds på hemsidan.

CSN har ett antal kontor runt om i Sverige. Huvudkontoret ligger i Sundsvall.

CSN köper in för cirka 300 miljoner kronor om året. Av detta utgör inköp på ramavtal cirka 200 miljoner, varav varor utgör 75 miljoner kronor och tjänster 125 miljoner kronor.

Domstolverket: Debutant bland ramavtalsmyndigheterna

DET VAR FÖRSTA GÅNGEN SOM DOMSTOLSVERKET UPPHANDLADE RAMAVTAL PÅ UPPDRAG AV STATLIG INKÖPSSAMORDNING VID STATSKONTORET. ÄNDÅ TYCKS DET HA BLIVIT EN LYCKAD PREMIÄR NÄR DV UPPHANDLADE RÄTTSDATABASTJÄNSTER OCH SLÖT AVTAL MED SEX LEVERANTÖRER.

Vid Vätterns pärla, Jönköping, ligger Domstolsverket, DV, central förvaltningsmyndighet inom domstolsväsendet med bland annat 120 svenska domstolar. För första gången har myndigheten upphandlat ett ramavtal inom ramen för den statliga inköpssamordningen.

Vi träffar Maria Holmberg och Clas Ek i myndighetens lokaler på Kyrkogatan i den småländska metropolen. De är kontaktpersoner för det avtal som myndigheten upphandlat och förvaltar.

Maria har ett förflutet som inköpare inom försvarsmakten men är ursprungligen mellanstadie lärare. Hon valde dock att sadla om och arbetar nu som upphandlare på Domstolsverket. Clas Ek är ekonomihandläggare och arbetar med bland annat upphandlingsfrågor på Serviceenheten, närmare bestämt på redovisningssektionen.

Den upphandling som vi nu ska fokusera på gäller webbaserade rättsdatabastjänster. Det handlar om lagtexter, författningar men även kommentarer, rättsfall och annat. Allt ska finnas sökbar och väl strukturerat att hämta hem via webben.

Konkret kan det handla om en tingsnotarie som ska bistå en domare i att förbereda ett mål. Han eller hon vill veta hur domstolarna dömt i liknande mål, vilka domskäl man använt sig av och hur man resonerat i övrigt.

I ett annat fall kan det gälla en myndighet som vill ha kunskap om de senaste lagändringarna på miljöområdet. Möjligheterna att bruka tjänsterna är många och varierande och skiftar beroende på avroparens roll och behov.

Skulle upphandla själv

Det började med att Domstolsverket påbörjade förberedelser för en egen upphandling av rättsdatabastjänster. Bakgrunden var att de avtal som fanns inte svarade mot gällande upphandlingspraxis. Man ville också få ett bättre grepp om vilka leverantörer som fanns på marknaden och vad de kunde erbjuda.

– Vi ville veta vilka behov som fanns ute bland domstolarna och genomförde därför en enkät där samtliga 120 fick svara, berättar Maria Holmberg.

Den tilltänkta upphandlingen beskrevs också i en artikel i verkets tidning Domstolsverket Informerar. Kammarkollegiet, där Statlig inköpssamordning då hade sin hemvist, läste artikeln och tog kontakt med Domstolsverket.

Statlig inköpssamordning kom med en förfrågan till Domstolsverket om verket kunde tänka sig att genomföra upphand-

lingen som en del inom den statliga inköpssamordningen. Efter intern remissrunda beslöt man att säga ja. Beslutet togs av generaldirektören Stefan Strömberg.

– Att tacka ja förde givetvis med sig mycket extra arbete, men det har samtidigt varit lärorikt, säger Clas Ek.

Startade hösten 2002

Startskottet för upphandlingen gick hösten 2002. En projektgrupp skulle utses med personer som kunde företräda olika kompetenser. I just den här upphandlingen där det gällde så speciella tjänster var man också överens med Statlig inköpssamordning om att det skulle räcka med folk enbart från Domstolverket.

Först analyserades behovet internt i projektgruppen och i ett senare skede kopplades en erfaren upphandlingskonsult in.

Man kom fram till att detta borde utgöra en förhandlad upphandling. Förhandlad upphandling är en upphandling över tröskelvärdet där en enhet bjuder in vissa leverantörer att lämna anbud och sedan tar upp förhandling med en eller flera av dem.

– Att vi valde den formen beror på vi inte visste exakt vad vi skulle upphandla, berättar Maria Holmberg.

Det blev alltså en funktionsupphandling i ordets verkliga mening. I en sådan gäller det för den upphandlande enheten att definiera sitt behov utan att för den skull låsa upp presumtiva leverantörer i färdiga lösningar. Leverantörerna får stå för det kreativa problemlösandet och förklara hur man tänkt sig att tillgodose det beskrivna behovet.

Maria Holmberg och Clas Ek på Domstolsverket som utvecklat ett fiffigt verktyg som påminner om att nu är det dags att påbörja en ny upphandling.

Uppdelat i tre nivåer

Hugade leverantörer fick ansöka om att få delta och därefter kvalificeras. Arbetet höll på under hela våren 2003. Första steget var att välja ut leverantörer att förhandla med. För att underlätta och strukturera arbetet valde man att upphandla och sikta på avtal i tre olika nivåer.

- Breda rättsdatabastjänster
- Juridiska nyhetstjänster
- Specifika rättsområden (såsom arbetsrätt, miljö rätt, EG-rätt).

– Allt detta var nytt både för oss som upphandlande enhet men också för leverantörerna. Vi har fått prova oss fram, förklarar Maria Holmberg.

De leverantörer som man slutligen tecknade avtal med blev Norstedts Juridik AB, Schlumberger Info Data AB (tidigare Sema), Thomson Fakta AB, Infosoc Rättsdata AB, FAR Förlag AB och Edita Publishing AB (PointLex).

Någon leverantör har avtal på alla tre nivåerna, andra på endast en nivå.

Den prismodell som förhandlats fram med opersonliga användarlicenser ger möjlighet till effektivare användning än om

man skulle ha personliga licenser. Om en domstol väljer licenser för till exempel tre användare kan vem som helst använda tjänsten. Maximalt tre personer får dock göra det samtidigt.

Rätt att avropa har samtliga myndigheter under regeringen och riksdagen. Det innebär fler än 400 stycken. Undantagna är försäkringskassorna, statliga bolag och statliga stiftelser.

Stor informationsinsats

Domstolsverket har genomfört en stor informationsinsats för att nå ut med budskapet om det nya avtalet. Man har skrivit brev till 400 myndigheter och givetvis informerat via Statlig inköpsamordnings webbplats, www.avropa.nu, och det elektroniska nyhetsbrevet Inköpskollegan Express samt inom Domstolsverket och domstolsväsendet. Domstolsverket har även arrangerat två seminarier där upphandlingen har presenterats och de sex ramavtalsleverantörerna har vid dessa tillfällen visat upp sina tjänster.

– Vi har använt alla tillgängliga kanaler, berättar Maria Holmberg.

Dessutom är leverantörerna skyldiga att upplysa om att ramavtal finns om någon myndighet skulle ha missat detta och kanske upphandlar tjänsten på egen hand.

En klar fördel som Clas Ek pekar på är kontakten med de andra ramavtalslutande myndigheterna inom den statliga inköpsamordningen. Den arbetsgrupp med representanter från samtliga dessa myndigheter möts fem till sex gånger om året.

– Vi har lärt oss mycket på vägen. Det har varit stimulerande och utvecklande både för oss och för vår omvärld. När vi gör en ny upphandling på samma område har vi med oss värdefull beställarkompetens, förklarar Clas Ek.

Redan i höst är det dags att påbörja arbetet med den nya upphandlingen. Avtalet är nämligen ettårigt med möjlighet till ett års förlängning.

Inom Domstolsverket har man konstruerat ett fiffigt verktyg för påminnelse när det är dags att börja tänka på ny upphandling. Man lägger in samtliga avtal i en så kallad avtalshanterare och får en påminnelse i form av e-post när det är dags.

– AVTALSARBETET ÄR ETT UPPDRAG BLAND MÅNGA ANDRA I MIN ROLL SOM PRODUKTLEDARE PÅ FMV, BERÄTTAR ROLF NOTANDER. HAN TYCKER DET ÄR EN FÖRMÅN ATT KUNNA KOMBINERA OLIKA TYPER AV UPPDRAG I EN OMFATTANDE VERKSAMHET. SYNERGIEFFEKTERNA BLIR MÅNGA.

Rolf Notander har 35 års yrkeserfarenhet varav de senaste 18 åren med upphandlingsverksamhet. Han har arbetat både i privat och offentlig sektor och ser en stor fördel med detta.

– Man ser myntet från båda sidor, menar han.

Rolf Notander har också varit verksam som projekterande arkitekt/inredningsarkitekt. Att upphandlare i offentlig sektor har skiftande bakgrund är ett känt faktum. Rolf Notander är inget undantag.

Som praktiserande arkitekt har han även hunnit med att arbeta i utlandsprojekt och bland annat ritat skolor i Nigeria och Yemen.

Till FMV kom Rolf Notander 1985 och han har förblivit myndigheten trogen sedan dess.

Försvarets Materielverk ligger i Stockholm. Här kommer man inte in som besökare utan att först ha anmält sig med personnummer och allt. ID-handlingen kollas noggrant och besökaren registreras.

Civil myndighet

Trots namnet Försvarets materielverk är FMV en civil myndighet under Försvarsdepartementet. Men det började egentligen redan 1628. Regalskeppet Vasa förläste. En felberäkning av fartygets konstruktion fick ödesdigra konsekvenser för Sveriges

försvarsmakt. Gustav II Adolf insåg med detta bakslag nödvändigheten av att samla all duglig kompetens i ett gemensamt verk för att fortsättningsvis säkerställa kravuppfyllnad i kommande rustningsprojekt. Föregångaren till dagens FMV, som tillkom 1968, var i och med detta grundad i form av ett Kungligt Krigskollegium.

Enligt reglerna ska FMV "anskaffa, vidmakthålla och avveckla materiel och förnödenheter, främst på uppdrag av Försvarsmakten".

Men FMV är också en av de ramavtalsansvariga myndigheter som ingår i den statliga inköpsamordningen. Myndighetens ansvarsområde omfattar bland annat att teckna ramavtal på möbler. Inom detta område finns flera produktgrupper: kontorsmöbler, kontorsarbetsstolar, möbler för offentliga utrymmen, hörsalsstolar, AV-inredning, belysningsarmaturer, textilier, skydds- och brandklassade förvaringsenheter, utemöbler samt arkivförvaring.

Med tanke på de stora volymer som uppnås vid så stora upphandlingar som det är frågan om för FMV:s del så handlar det om ett fåtal leverantörer som dominerar anbudsgivningen på exempelvis området kontorsmöbler. Men små tillverkare är inte helt chanslösa.

– Inom vissa produktområden är det både önskvärt och fullt möjligt att bredda antalet leverantörer, menar Rolf Notander.

FMV och möbelavtalen

FMV:s möbelavtal är en konsekvens av Försvarsmaktens helhetssyn. Föregångarna till dagens möbelavtal har av naturliga skäl varit fokuserade på Försvarsmaktens egna behov av produkter inom verksamhetsområden som förplägnad, förläggning, utbildning och administration. Med tiden har många behov inom de militära och civila verksamhetsområdena närmast sig varandra och produktsortimentet har successivt anpassats till detta.

– Genom att avtalskompetensen inom området förvaltats och utvecklats inom FMV har vi fortfarande förtroendet att ansvara för dessa möbelavtal, som idag tecknas för hela statsförvaltningen, berättar Rolf Notander.

FMV: Stort inflytande över möbelbranschen

Avtalen utvecklas kontinuerligt, bland annat genom den erfarenhetsåterföring som FMV kan tillgodogöra sig genom löpande uppdrag till Försvarsmakten.

Möbelavtalen fick sin nuvarande inriktning under 1940-talet då Kungl. Majt. förordnade Kungl. Krigsmaterielverket ("FMV") att upphandla kontorsinventarier för de statliga verkens räkning.

I dag styrs dessa ramavtalsupphandlingar, liksom all annan offentlig upphandling, av lagen om offentlig upphandling, LOU och en förordning som reglerar hur ramavtal ska nyttjas samt vilka statliga organisationer som har möjlighet att avropa från dessa ramavtal.

Stor köptrohet

Avtalen har, historiskt sett, haft en mycket stor köptrohet. Omsättningsvolymen pendlar mellan 450 och 500 miljoner kronor per år.

Avtalen består av två olika avtalskonstruktioner: ett prisavtal och ett rabattavtal.

Prisavtalet har ett fast pris som efter en

viss period får regleras enligt ett officiellt branschindex.

Rabattavtalet har en fast rabattsats under hela avtalsperioden. Priset däremot får regleras på samma sätt som det regleras mot leverantörens övriga kunder. FMV har dock möjlighet att neka omotiverade prishöjningar.

Avtalstiden är två år med möjlighet till förlängning med ytterligare ett år.

Längden på avtalen är beroende av flera faktorer. Handläggningstiden för avtalets genomförande är en faktor, en annan är de antagna leverantörernas möjlighet att etablera sig och bygga upp en organisation utifrån ställda förväntningar.

– Även den avropande organisationen har behov av en relativ lång avtalsperiod för att kunna planera sin verksamhet i projekt som löper över längre perioder, menar Rolf Notander.

Bedömningsgrupp

Att ställa krav i de omfattande upphandlingar av ramavtal som genomförs är inte

Rolf Notander och FMV upphandlar ramavtal på möbler, belysningsarmaturer, textilier med mera för alla statliga organisationer som ingår i den statliga inköpssamordningen. Omsättningen på avtalen är mellan 450 och 500 miljoner kronor per år.

helt okomplicerat. När en upphandling initieras bjuds ett antal av de myndigheter som ingår i den statliga inköpssamordningen in med förfrågan om deltagande i en bedömningsgrupp.

Berörda myndigheter utser själva sina företrädare.

– Ju mjukare kriterier desto svårare är det att specificera. Det svåra är att omsätta dessa kriterier i mätbara termer, menar Rolf Notander.

Förutom pris tillmäts också egenskapskrav, miljökrav samt krav på redovisning av internt arbete i form- och designfrågor.

Form och design spelar stor roll för avtal av den här typen. Svårigheten att göra en objektiv bedömning inom detta kriterieområde kan knappast överskattas. Bedömningen har hittills genomförts i samråd med bedömningsgruppen förstärkt med ytterligare kompetens för att nå ett så rättvist resultat som möjligt.

Sveriges regering antog 1999 ett nationellt form- och designprogram i syfte att höja det allmänna medvetandet inom designområdet. Att utveckla användbara metoder och kriterier för utvärdering av produkter i detta avtal kan vara ett sätt att påverka en hel bransch till initiativ som i förlängningen även kan ge ett ekonomiskt resultat.

I speciella produktområden med höga provnings- och certifieringskrav, exempelvis skydds- och brandklassade försvaringsenheter sker bedömningen tillsammans med en specialistgrupp från säkerhetspolisen och FM MUST.

Lunds universitet: Behövs tre för en bra upphandling

– MAN BORDE KNYTA UPP KÖPARNA/BESTÄLLARNA/ AVROPARNA MED KVANTITETER I UPPHANDLINGARNA FÖR ATT GENERERA VERKLIGA AFFÄRER FÖR ANBUDSGIVARNA INOM DEN STATLIGA INKÖPSSAMORDNINGEN. DÅ SKULLE DE RAMAVTALSANSVARIGA MYNDIGHETERNA KUNNA FÖRHANDLA FRAM ÄNNU BÄTTRE VILLKOR, SÄGER MARTIN REINHOLTZ, LUNDS UNIVERSITET.

Martin Reinholtz är chef på upphandlingsavdelningen vid Lunds universitet, den största enheten för forskning och högre utbildning i Sverige.

Han pekar på ett känt faktum: leverantörer som ger sig in i en anbudstävlan för att få teckna ramavtal på det statliga området vet inte exakt hur stor affär det egentligen blir i slutänden och denna osäkerhet gör att de kanske måste gardera sig i villkoren.

Om det redan från början stod klart att vissa stora aktörer kommer att avropa för ett visst antal kronor så skulle denna osäkerhet kunna minimeras. Men det kräver en bättre disciplin och att statliga myndigheter binder upp sig något hårdare gentemot avtalen.

Martin Reinholtz, med mer än 25 års erfarenhet av inköp och upphandling, har varit verksam inom såväl privat, landstingskommunal som kommunal och nu på senare år statlig sektor. Han ser både likheter och skillnader i dessa olika storheter. Gemensamt för de offentliga instanserna är dock grundpelarna i LOU. Beslutsvägar och organisation skiftar dock väsentligt, vilket gör att inköp och upphandling kan se mycket olika ut i den offentliga sektorns olika grenar.

Den största enskilda varan som avropas av Lunds universitet på de statliga ramavtalen är IT-relaterade produkter som PC, skrivare och kopiatorer.

– De resurser och kunskaper som Statskontoret besitter på det området kan vi inte matcha, konstaterar Martin Reinholtz.

De mest omfattande tjänsterna som avropas är telefoni, brev- och annonsförmedling.

Inköp av IT och hårdvara uppgår till

cirka 160 miljoner kronor om året. Utrustning och inventarier är den enskilt största anskaffningsposten för Lunds universitet med 238 miljoner kronor om året.

Övriga större anskaffningsposter är kontorsinredning 48 miljoner kronor, kem 45 miljoner, kontorsmateriel och kontorsmaskiner 44 miljoner, tryckeritjänster och trycksaker 35 miljoner.

Egna upphandlingar

Som stor aktör genomför Lunds universitet egna upphandlingar på flera områden. På inköpsavdelningen arbetar fem personer, varav en enbart med tjänsteresor.

Universitetets anställda reser för 150 miljoner kronor om året.

De statliga ramavtal som finns på området flygresor omfattar i huvudsak affärsresenärsbiljetter. Men forskare och övriga anställda som reser i tjänsten för Lunds universitet är så måna om sina anslag att de nästan alltid väljer billigare alternativ. Därför upphandlar universitetet egna ramavtal för flygresor.

Forskningsutrustning – som ju är specifik för universitetet – tillhör det som det inte finns statliga ramavtal på.

– Att upphandla den här typen av utrustning eller tjänster är spännande och kompenserar mycket av det som är besvärligt med jobbet, konstaterar Martin Reinholtz.

När forskningsutrustning ska upphandlas gäller det att ha en tät kontakt med forskarna som ofta är mycket engagerade inom sina områden.

– Vi på inköpsavdelningen kan inte göra en bra upphandling. Verksamheten kan inte heller göra en bra upphandling. Vi behöver varandra. Dessutom behövs vår medpart leverantören. Det krävs tre aktö-

rer för att få till stånd en bra upphandling, slår Martin Reinholtz fast.

Global marknad

Forskningsutrustning utgör tillsammans med inventarier den största enskilda anskaffningsposten. Den uppgår till 238 miljoner kronor om året. Här görs upphandlingen på en global marknad med engelska som språk eftersom det för den mest specialiserade utrustningen ofta bara finns två, tre aktörer i hela världen.

Den tekniska specifikationen måste göras av forskarna själva. Det innebär att upphandlingsavdelningen får utbilda dem så att de får viss kompetens även inom inköpsområdet.

Ett dilemma för en inköpschef i en så extremt decentraliserad organisation som ett universitet är att det är svårt att ha full kontroll över alla avrop och inköp. Det innebär i sin tur att det kan vara svårt att sammanställa siffror och statistik över exakt hur mycket som myndigheten avropar för på årsbasis.

– Mörkertalet är stort. Vi arbetar i en mycket decentraliserad och föränderlig organisation med delegerat budgetansvar och med ett redovisningssystem som inte ger information i denna riktning, säger Martin Reinholtz.

Vad är den största nyttan med den statliga inköpssamordningen enligt din mening?

– Den största nyttan är att den täcker en stor del av de ramavtalsområden vi behöver få tillgodosedda och med en begränsad insats från vår sida. I förhållande till den insats vi gör och till våra resurser så är den statliga inköpssamordningen oerhört värdefull. Här får vi tillgång till när-

Det krävs tre aktörer för att få till stånd en bra upphandling, slår Martin Reinholtz fast. Inköpsavdelningen, verksamheten och leverantören. Martin Reinholtz har 25 års erfarenhet av inköp och upphandling.

mare 400 ramavtal och skulle egentligen kunna göra ännu fler bra avropsaffärer om vi fick mer resurser här på upphandlingsenheten.

Är det något du skulle vilja förändra?

– Kanske kunde man knyta upp köparna/beställarna/avroparna med kvantiteter i upphandlingarna för att generera verkliga affärer för anbudsgivarna. Använda modern teknik för upphandlingar för att kunna svara mot ökade krav. Bland annat för att kunna göra flera utvärderingar inom samma upphandling och kunna utvärdera regionvis för uppdelning av avtal. Underlätta avrop för avropare genom tydliggörande av avropskanaler (återförsäljare), avslutar Martin Reinholtz.

Fakta om Lunds universitet

Lunds universitet är med sju fakulteter,

forskningscentrum och specialhögskolor den största enheten för forskning och högre utbildning i Sverige. Huvuddelen av universitetet ligger i Lund. Flera utbildnings- och forskningsinstitutioner finns i Malmö och Campus Helsingborg.

Lunds universitet grundades 1666 som ett centrum för utbildning i de nyligen från Danmark erövrade landskapen. Nu är universitetet en internationell organisation för högre utbildning och forskning med fler än 34 000 studenter, av vilka 3 200 är forskarstudenter. Inom grundutbildningen erbjuds cirka 60 utbildningsprogram och omkring 850 kurser. Antalet anställda är cirka 6 000.

Den totala anskaffningen ligger på 1,2 miljarder kronor. Upphandlingsavdelningen består av fem personer.

Pliktverket: Unik verksamhet med alldeles speciella behov

– Vi hade inte klarat alla stora upphandlingar med nuvarande resurser. De statliga ramavtalen underlättar oerhört mycket för oss, säger Ulla-Britt Ankerfeldt, inköpsansvarig på Pliktverket.

Pliktverket ansvarar för mönstring, antagningsprövning, inskrivning och redo-

visning av totalförsvarspliktiga. Myndigheten stödjer även militära och civila utbildningsanordnare under de totalförsvarspliktigas utbildning och tjänstgöring.

Målet är att förse totalförsvarets myndigheter, landets kommuner, organisationer och företag med den pliktpersonal som de behöver för sin krigsorganisation. Mönstringen av landets ungdomar för uttagning till rätt värnpliktstjänstgöring är alltså bara en del av verksamheten.

Myndigheten har fem regionkontor. De finns i Östersund, Stockholm, Göteborg, Karlstad och Kristianstad. Regionkontoren sköter det praktiska arbetet med mönstring, antagningsprövning, inskrivning och stöd under grundutbildningen. Regionkontoren redovisar personal i totalförsvaret samt genomför urval och annan uppdragsverksamhet. Varje regionkontor har särskilda uppgifter och ansvarsområden.

De centrala staberna planeringsstaben, informationsstaben, IT-staben och personalstaben ligger i Karlstad.

Upphandlingsavdelningen består av två personer. Men även de administrativa cheferna ute på regionkontoren har visst inköpsansvar.

Delegerade avrop

– Alla större avrop och upphandlingar sker via den centrala upphandlingsfunktionen. Men vi har delegerat avrop på upp till fyra prisbasbelopp till regionkontoren, berättar Ulla-Britt Ankerfeldt.

Hon har överblick över all anskaffning både centralt och på regionkontoren. Varje kontor får komma in med anskaffningsplaner och planerade investeringar. Sedan har man en dialog internt inom myndigheten.

Ulla-Britt Ankerfeldt trivs utomordentligt bra med jobbet som inköpare på Pliktverket vars verksamhet skiljer sig i så stora delar från andra myndigheters. Pliktverket gör därför egna upphandlingar av exempelvis tjänster som transporter av de mönstrande, bevakning och förplägnad.

PLIKTVERKET I KARLSTAD HAR EN FÖR LANDET VIKTIG UPPGIFT: ATT SE TILL ATT ALLA UNGA MÄN MÖNSTRAS INFÖR VÄRNPLIKTEN. KVINNOR ÄR BEFRIADE MEN KAN EFTER ANSÖKAN KALLAS TILL PRÖVNING. ÄNDÅ ÄR DEN STORLEKSMÄSSIGT EN LITEN MYNDIGHET.

– Om jag märker att behoven sammanfaller för flera regionkontor så att värdet av en viss vara eller tjänst överstiger fyra prisbasbelopp genomför vi avropet eller upphandlingen centralt, förklarar Ulla-Britt Ankerfeldt.

Hon har en lista på ungefär 25 varu- och tjänsteområden där Pliktverket som avropande myndighet använder sig av de statliga ramavtalen. En av de största posterna är persondatorer och servrar. Här är de statliga ramavtalen mycket tidsbesparande.

– Ute på regionkontoren har vi stora provsalar med 40-50 datorer i varje där de mönstrande sitter och genomför tester. Dessa tester genomförs delvis på persondatorer. Kravet på driftsäkerhet är högt ställt, säger Ulla-Britt Ankerfeldt.

Destruktion

En annan stor post som avropas är destruktions-tjänster. Gamla uttjänta datorer och hårddiskar får inte hamna i orätta händer. Man måste vara säker på att de förstörs och att innehållet inte kan spåras. En kasserad dator där hårddisken finns kvar kan innehålla information som kan återställas – till och med om hårddisken är lätt skadad.

– Det är något som inte får ske i vår verksamhet, förklarar Ulla-Britt Ankerfeldt.

Bemannings-tjänster som läkare och sjuksköterskor är ytterligare en tung avropspost för Pliktverket. Dessutom har man stor nytta av de statliga ramavtalet för terminalglasögon. Informationstjänster är en annan stor post för att inte tala om telefoni, nät och kontorsmateriel.

Bilar utgör en annan avropspost där man använder de statliga ramavtalen.

Även om myndigheten bara har 10-12 bilar så innebär det att anskaffningen underlättas väsentligt.

Pliktverket använder sig också av de statliga ramavtalen när det gäller bank- och posttjänster. Banktjänster och löneutbetalningar avropas på Riksgäldskontorets avtal. När det gäller posttjänster så finns ett statligt ramavtal innehållande en lång lista på tänkbara tjänster.

Lokalt hängavtal

– Vi har slutit ett lokalt hängavtal med Posten och plockat ut de tjänster som vi anser oss behöva, berättar Ulla-Britt Ankerfeldt. Hon tillägger att hon tycker att detta förfarande är mycket smidigt.

Några för myndigheten tämligen specifika tjänster upphandlar man själva. Det handlar om transporter av de mönstrande, liksom bevakning, förplägnad och städ/vaktmästeri.

– När det gäller transporter för de mönstrande så har vi särskilda reseplanerare. De arbetar utifrån de listor på 17-åringar som vi får från Riksförsäkringsverket. Man plockar ut de mönstrande som får åka med det färdmedel som passar bäst i förhållande till bostadsort och regionkontorets placering, berättar Ulla-Britt Ankerfeldt.

Just nu börjar Pliktverket märka av den babyboom som inleddes i slutet av 1980-talet och som kulminerade i början av 1990-talet.

Tillsammans med Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF), Försvarmakten och Krigsberedskapsmyndigheten (KBM) upphandlar Pliktverket tryck- och byrå-tjänster. Det är Pliktverket som är ansvarig för upphandling och avtal.

Informationspaketet Lumpen

– Det handlar om informationsmaterial som de berörda myndigheterna tar fram till sina respektive målgrupper. I vårt fall gäller det information till de mönstrande, berättar Ulla-Britt Ankerfeldt.

Informationspaketet Lumpen skickas till alla 17-åringar och ska säkerställa att de får tillgång till samma information inför mönstring, inskrivning och plikt-tjänstgöring. Till informationssatsningen hör också en webbplats och ett elektroniskt nyhetsbrev.

Den totala anskaffningen brukar för Pliktverkets del uppgå till omkring 100 miljoner kronor årligen. Av detta är cirka 70 procent avrop på de statliga ramavtalen.

Om Pliktverket

Pliktverket är en civil myndighet inom Försvarsdepartementet. Myndigheten bildades 1 juli 1995 och övertog då ansvarsområden som tidigare hörde till bland annat Värnpliktsverket och Vapenfristyrelsen. Samtidigt upphörde dessa myndigheters verksamhet.

Under 2003 mönstrade Pliktverket 53 800 män och antagningsprövade 750 kvinnor.

Man genomförde närmare 2 000 provningar till polishögskolan och omkring 900 för sökande till tjänst inom kriminalvården. Myndigheten medverkar även vid rekryteringar till bland annat polisens specialavdelningar, de kommunala räddningstjänsterna, FMV och Tullverket.

År 2003 kostade verksamheten totalt 298,2 miljoner kronor.

Antal anställda: 363.

Skatteverket: IT-avtalen passar oss som hand i handske

– VI HAR VALT ATT HELLRE SATSA RESURSER PÅ ATT MEDVERKA I DEN STATLIGA INKÖPSSAMORDNINGEN ÄN ATT UPPHANDLA SJÄLVA. DET SÄGER ARVID WELIN, PÅ SKATTEVERKETS IT-AVDELNING.

Skatteverket avropar IT för 500 miljoner. Ändå upphandlar Skatteverket för ytterligare mellan 100 och 200 miljoner kronor enbart på området IT-tjänster där ramavtal inte finns. Men merparten avropas på de statliga ramavtalen till ett värde motsvarande 500-600 miljoner kronor. Fördelningen varor/tjänster är ungefär 50/50.

De statliga ramavtalen på IT-området passar det stora Skatteverket som hand i handske.

– Vi har standardiserat stenhårt, vilket leder till stora volymer. Därför kan vi pressa oss under de högstpriser som satts i ramavtalen, berättar Arvid Welin, inköpsansvarig på IT-avdelningen.

När Skatteverket genomför avrop handlar det om att skärpa konkurrensen mellan leverantörerna.

Skatteverkets upphandlingar i stort avser oftast olika typer av tjänster och grafisk produktion. En stor del av Skatteverkets inköp görs med tillämpning av de statliga ramavtal som finns tecknade inom olika områden. Exempel på områden där sådana avtal finns är just IT-utrustning och IT-tjänster. Men även kontorsmöbler, resor och personaluthyrning.

Upphandlingsenheten på Skatteverket genomför samtliga upphandlingar med undantag av dem som rör grafisk produktion, som genomförs av Dokumentenheten.

IT-avdelningen använder konsulter främst för att tillföra spjutspetskompetens, överföra kompetens till och ersätta den egna personalen inom vissa områden. Antalet konsulter varierar under året.

Avropsförfrågan till alla

– När vi avropar konsulttjänster skickar vi ut avropsförfrågan till samtliga leverantörer som det finns statliga ramavtal med, förklarar Arvid Welin. Alla får chansen att vara med. Finns det avtal med tio så ska vi också gå ut och fråga alla tio, tillägger han.

Han grundar sig på ett resonemang om att konkurrensen i moment två (avrop) måste vara lika rättvis som i moment ett (upphandlingen av ramavtalen). Principen om likabehandling bör appliceras när avrop sker på samma sätt som det görs i samband med själva upphandlingen.

Arvid Welin kallar avropet för "en andra konkurrensutsättning". Den första äger rum när ramavtalen upphandlas i konkurrens. Den andra äger rum i samband med att avrop ska genomföras.

– I dag är avropen mer och mer uppstyrd, men därmed också mer förenklade säger Arvid Welin.

Genom att teckna leveransavtal med de viktigaste leverantörerna kan avropet avdramatiseras och affärsmässigheten ökas. Tecknandet av leveransavtal gör att

man inte behöver koncentrera sig på villkoren när avrop ska genomföras utan mer se till vilket behov som föreligger.

140 leverantörer

IT-avdelningen har omkring 140 leverantörer. Av dessa svarar drygt hälften för IT-relaterade varor och tjänster. I den kategorin ingår leverantörer av datakraft, konsulter, kommunikationstjänster, utbildningstjänster, programvaruleverantörer och hårdvaruleverantörer. Övriga leverantörer förser organisationen med varor och tjänster till stöd för verksamheten.

En stor del av IT-avdelningens verksamhet är lokaliserad till Solna. Därutöver finns man på sju andra orter i landet. Förutom i Solna bedrivs systemutveckling på fyra "bärkraftiga systemutvecklings- och förvaltningsorter". Dessa är Visby, Göteborg, Västerås och Umeå. Drift bedrivs förutom i Solna också i Västerås, Härnösand, Göteborg och Malmö.

Vem får då avropa på de statliga ramavtalen? I det interna e-handelssystemet styrs det med hjälp av behörighet som i sin tur utgör en del av det ordinarie säkerhetssystemet som en statlig central skattemyndighet rimligen bör hålla sig med.

– Alla kan gå in och titta på vilka varor och tjänster i Skatteverkets standardsortiment som finns tillgängliga på ramavtal. Vissa har rätt att fylla i ett avropsunderlag men inte besluta om avropet. Ytterligare någon har budgetansvar och kan fatta det slutliga beslutet om avropet. Högre säkerhetsnivå än den vi har är svårt att uppnå, försäkrar Arvid Welin.

Statlig inköpssamordning en trygghet

Enligt Arvid Welin innebär det en trygghet att kunna avropa på den statliga inköpssamordningens ramavtal. När det gäller Skatteverkets IT-avdelning handlar det av naturliga skäl mest om de avtal som Statskontoret slutit i egenskap av ramavtals slutande instans på IKT-området (informations- och kommunikationsteknik).

– Statskontors-stämpeln är viktig och den har ett stort värde på marknaden, försäkrar Arvid Welin.

– Konkurrenten i moment två (avrop) måste vara lika rättvis som i moment ett (upphandlingen av ramavtalen). Principen om lika-behandling bör appliceras när avrop sker likaväl som i samband med själva upphandlingen, menar Arvid Welin, inköpsansvarig på Skatteverkets IT-avdelning.

Han ser dock några punkter som skulle kunna bli bättre inom den statliga inköpssamordningen. Det handlar om uppföljningen där Skatteverket skulle vilja ha ett mer systematiskt deltagande.

– Det skulle sluta cirkeln om vi även vore med i uppföljningsfasen på samma sätt som vi har med företrädare i upphandlingsfasen, menar han.

En annan brist – som dock lär vara på väg att åtgärdas – är att det idag inte går att söka på produkt eller funktion i den webbaserade ramavtalsdatabas som Statlig inköpssamordning servar de avropande statliga myndigheterna med.

600 på IT-avdelningen

Skatteverkets IT-avdelning har cirka 600 anställda. IT-avdelningen är verkets gemensamma IT-organisation som ska tillhandahålla IT-stöd för koncernens verksamhet. Arbetet utförs på uppdrag av Skatteverkets systemägare.

Skatteverkets och Kronofogdemyndig-

heternas medarbetare är idag de huvudsakliga användarna av levererat IT-stöd. Flera av applikationerna är klassade som samhällsviktiga.

IT-avdelningens "kunder" är Skatteverket med dess ledning och lokala kontor samt Kronofogdemyndigheterna. En kundgrupp är alla enskilda användare inom koncernen. Därutöver har IT-avdelningen vissa externa kunder bland annat Statistiska centralbyrån och Riksförsäkringsverket.

– Nu växer en ny kundkategori fram genom 24-timmarsmyndigheten. Idag kan de skattskyldiga deklarerera på nätet. Inkomst- och skattedeclarationer kan lämnas elektroniskt. Dessutom kan man registrera nytt företag och nå sitt skattekonto, berättar Arvid Welin.

För Skatteverket är det ytterst staten och medborgarna som är kunder. Koncernen ska för medborgarnas räkning svara för folkbokföring, beskattning, uppbörd och indrivning för att finansiera gemensamma åtaganden.

Grafisk form: Sandler Mergel, www.sandler.se

Art director: Magnus Ek

Collage: Johan Brunzell

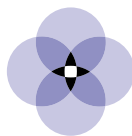
Illustrationer: Jonas Burman

Efter foton av Bo Höglander (sid 41 efter foto av Thomas Carlgren)

Foto sid 8–9: Pawel Flato

Text sid 34–45: Bo Höglander Media

Statlig inköpssamordning är en samverkan över myndighetsgränser i syfte att åstadkomma besparingar för staten genom att verka för utveckling och effektivare samordning av statlig inköpsverksamhet.

STATLIG INKÖPSSAMORDNING

Box 2280, 103 17 Stockholm
Norra Riddarholmshamnen 1
Telefon 08-454 46 00. Fax 08-791 89 72
www.statskontoret.se, www.avropa.nu